

Brüssel, 29. november 2018
(OR. en)

Institutsioonidevaheline
dokument:
2018/0227(COD)

14488/1/18
REV 1

TELECOM 419	CYBER 289
AUDIO 104	JAI 1165
CULT 149	DIGIT 231
EDUC 435	DATAPROTECT 253
COMPET 794	DAPIX 356
RECH 498	FREMP 202
IND 358	RELEX 985
MI 859	CADREFIN 369
ESPACE 68	CODEC 2052

MÄRKUS

Saatja:	Eesistujariik
Saaja:	Nõukogu
Eelmise dok nr:	12705/18, 13243/18, 13467/18, 14262/18
Komisjoni dok nr:	10167/18 + ADD 1, ADD2, ADD 3
Teema:	Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse ajavahemikuks 2021–2027 digitaalse Euroopa programm - Osaline üldine lähenemisviis

---

I. SISSEJUHATUS

1. Komisjon võttis 6. juunil 2018 vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse ettepaneku, millega kehtestatakse ajavahemikuks 2021–2027 digitaalse Euroopa programm¹. See on üks ettepanekutest, mis on seotud mitmeaastase finantsraamistikuga (edaspidi „MFF“) ning see on osa peatükist „Ühtne turg, innovatsioon ja digitaalvaldkond“.

---

¹ Dok 10167/18 + ADD 1.

2. Ettepaneku eesmärk on luua rahastamisvahend, et maksimeerida digitehnoloogiale üleminekust ELi kodanikele, ettevõtjatele ja haldusasutustele tulenev kasu, nimelt tugevdades ELi digitaalset suutlikkust viies põhivaldkonnas (nn erieesmärgid): kõrgjõudlusega andmetöötlus, tehisintellekt, küberturvalisus ja usaldus, kõrgema taseme digioskused ning juurutamine, digivõimekuse parim kasutamine ja koostalitlusvõime. Kogu kavandatav rahastamispakett on 9,2 miljardit eurot.
3. Euroopa Parlamendis on juhtivaks komisjoniks tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjon (ITRE) ning toimiku raportööriks määrati Angelika Mlinar (ALDE, Austria). Komisjon hääletas oma raporti projekti üle 21. novembril 2018. Hääletus täiskogul toimub ühel eelolevatest täiskogu istungitest.
4. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee võttis oma arvamuse vastu 17. oktoobril 2018.

II. TÖÖ NÕUKOGUS

5. Komisjon esitas ettepaneku ja selle mõjuhinnangu telekommunikatsiooni ja infoühiskonna tööruhmale (edaspidi „töörühm“) 2018. aasta juulis.
6. Mõjuhinnangu osas olid delegatsioonid üldiselt arvamusel, et see on hea analüüs ja toetab asjakohaselt komisjoni ettepanekut. Mõned delegatsioonid leidsid, et ei olnud piisavalt teavet võimalike rakendamiskulude ja liikmesriikide kaasrahastamise kohta. Samuti soovisid nad suuremat selgust seoses võimalike kattuvustega ja/või sünergiaga seoses muude samalaadsete programmidega, et saada tervikpilt kõigist asjaomastest valdkondlikest programmidest digitaalvaldkonnas. Üldiselt väljendati soovi selgema juhtimismudeli järele. Mõned delegatsioonid oleksid eelistanud VKEdele avalduva mõju ulatuslikumat analüüsi. Samuti väljendati muret seoses olemasolevate ja uute digitaalsete innovatsiooni keskustega.

7. Ettepaneku analüüsimine töörühmas algas 2018. aasta septembris ja sellest ajast alates on ettepanekut mitmel koosolekul eesistujariigi mitme kompromissteksti² põhjal intensiivselt arutatud. Delegatsioonid tervitasid laialdaselt komisjoni ettepanekut, kuid tõstatasid mitu küsimust ja palusid täpsemat teavet ja selgitusi ning tõstatasid probleeme, mida käsitleti hiljem eesistujariigi kompromisstekstides. Tulenevalt töörühma tasandil toimunud aruteludest tegi eesistujariik mitu muudatust, eelkõige järgmistes küsimustes:
- muudeti mõistete „Euroopa digitaalse innovatsiooni keskused“ ja „kõrgema taseme digioskused“ määratlusi ja lisati kolm uut mõiste määratlust;
  - parandati teatavaid erieesmärke käsitlevat teksti;
  - sõnastati üksikasjalikumalt sätted programmi rakendamise ja juhtimise kohta, muu hulgas täpsustades, millised erieesmärgid rakendatakse eelarve otsese ja millised eelarve kaudse täitmise kaudu, ja täpsustati, et otsese juhtimise alla kuuluvad tööprogrammid võetakse vastu rakendusaktidega;
  - muudeti selgemaks Euroopa digitaalse innovatsiooni keskuste kriteeriumeid ja määramise/valimise protsessi;
  - muudeti tulemuslikkuse näitajaid seoses programmi rakendamise järelevalvega.
8. Tuginedes töörühma tasandil saavutatud edule, teeb eesistujariik ettepaneku võtta 4. detsembril toimuval nõukogu (transport, telekommunikatsioon ja energeetika) istungil vastu osaline üldine lähenemisviis. Osalise üldise lähenemisviisi tekst on esitatud käesoleva märkuse lisas. Osalisest üldisest lähenemisviisist on välja jäetud järgmised elemendid (lisas esitatud nurksulgudes).

---

² Dokumendid 12705/18, 13243/18, 13467/18, 14262/18.

- Artikli 6 lõike 1 punktid c, d ja e, osa põhjendusest 22 ja artikli 6 lõige 2, mis on seotud küberturvalisust käsitleva erieesmärgiga, kuni toimuvad arutelud teistes nõukogu ettevalmistavates organites määruse üle, millega luuakse Euroopa küberturvalisuse tööstusliku, tehnoloogilise ja teadusliku pädevuse keskus ja riiklike koordineerimiskeskuste võrgustik³.
- Euroopa partnerlusi käsitlevas artiklis 15 esinev viide Euroopa Komisjoni ja liikmesriikide vahelisele kooskõlas programmiga „Euroopa horisont“ toimuvale strateegilise planeerimise protsessile, kuni teistes nõukogu ettevalmistavates organites peetakse arutelusid Euroopa horisondi määruse⁴ üle.
- Artikli 22 lõige 2 kvaliteedimärgise kohta, kuna teistes nõukogu ettevalmistavates organites alles arutatakse horisontaalseid reegleid, mille kohaselt toetatakse kvaliteedimärgise saanud meetmeid, ja muude toetuse andmise tingimuste kehtestamist.
- Kuna kavandatud määrus on mitmeaastase finantsraamistikuga seotud ettepanekute paketi osa, on kõik eelarvemõjuga ja horisontaalsed sätted kõrvale jäetud ning on seetõttu ka välja jäetud kavandatavast osalisest üldisest lähenemisviisist, kuni tehakse täiendavaid edusamme mitmeaastase finantsraamistiku osas. Need sätted puudutavad järgmist: kliimaeesmärkide toetamiseks ELi eelarvest tehtavate kulude sihttase (põhjendus 43), liidu eelarve kaitse, kui liikmesriikides esineb üldisi puudusi õigusriigi toimimises (põhjendus 49), programmi rakendamise rahastamispakett (artikli 9 lõige 1), erieesmärkidele eraldatud orienteerivad summad (artikli 9 lõige 2), programmiga ühinenud kolmandate riikide osalemine (artikkel 10 ja põhjendus 48) ning liidu finantshuvide kaitse (artikkel 28).

³ Komisjoni 12. septembri 2018. aasta ettepanek 2018/0328.

⁴ Komisjoni 8. juuni 2018. aasta ettepanek 2018/0435.

NB! Delegatsioonidel palutakse tähele panna, et mõned teksti osad (muud kui eespool loetletud) on käesoleva märkuse lisas esitatud loogelistes sulgudes. Need osad puudutavad enamasti viiteid õigusaktidele, mille üle arutelu alles käib. Loogeliste sulgude ainus eesmärk on osutada sellele, et protsessi lõpus tuleb viited ajakohastada.

9. Pärast 28. novembril 2018 toimunud alaliste esindajate komitee koosolekut muudeti pisut osalise üldise lähenemisviisi esimest versiooni (dok 14488/18). Muudatused on käesoleva märkuse lisas esitatud **allajoonituna** ning need on järgmised:
- osalisest üldisest lähenemisviisist on välja jäetud programmiga ühinenud kolmandaid riike käsitlevad artikkel 10 ja põhjendus 48 ning seetõttu on need nurksulgudes;
  - inglisekeelses versioonis on 1. lisa 1. osa punktis 1 välja jäetud üleliigne sõna „on“.

III. KOKKUVÕTE

10. Eespool toodut arvestades leiab eesistujariik, et praegune tekst on tugev ja tasakaalustatud alus saavutamaks osaline üldine lähenemisviis. Sellest tulenevalt palutakse nõukogul osaline üldine lähenemisviis oma 4. detsembri 2018. aasta istungil vastu võtta.
-

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega kehtestatakse ajavahemikuks 2021–2027 digitaalse Euroopa programm

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 172 ja artikli 173 lõiget 3,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust,⁵

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust,⁶

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) Käesoleva määrusega kehtestatakse programmile „Digitaalne Euroopa“ aastateks 2021–2027 rahastamispakett, mis on iga-aastase eelarvemenetluse käigus Euroopa Parlamendi ja nõukogu peamine juhis {vajaduse korral ajakohastatakse viidet vastavalt uuele institutsioonidevahelisele kokkuleppele: Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahel 2. detsembril 2013. aastal eelarvedistsipliini, eelarvealase koostöö ning usaldusväärse finantsjuhtimise kohta sõlmitud institutsioonidevahelise kokkuleppe punkti 17 tähenduses⁷}.

---

⁵ ELT C , , lk . (kinnitamisel)

⁶ ELT C , , lk . (kinnitamisel)

⁷ Viidet ajakohastatakse: ELT C 373, 20.12.2013, lk 1. Kokkuleppe teksti leiab aadressilt: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2013.373.01.0001.01.ENG&toc=OJ:C:2013:373:TOC.

- (2) Käesoleva programmi suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL, Euratom) 2018/1046 [...] [...] (edaspidi „finantsmäärus“). Selles sätestatakse liidu eelarve täitmise eeskirjad, sealhulgas eeskirjad toetuste, auhindade, hangete, kaudse eelarve täitmise, finantsabi, rahastamisvahendite ja eelarvetagatiste kohta.
- (3) Vastavalt finantsmäärusele, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL, Euratom) nr 883/2013,⁸ nõukogu määrusele (Euratom, EÜ) nr 2988/95,⁹ nõukogu määrusele (Euratom, EÜ) nr 2185/96¹⁰ ja määrusele (EL) 2017/1939¹¹ tuleb liidu finantshuve kaitsta proportsionaalsete meetmetega, mis hõlmavad õigusnormide rikkumise ja pettuste ärahoidmist, avastamist, korrigeerimist ja uurimist, kaotatud, alusetult väljamakstud või ebaõigesti kasutatud summade tagasinõudmist ja vajaduse korral halduskaristuste kehtestamist. Eelkõige võib Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF) korraldada haldusjuurdlust, sealhulgas kohapealseid kontrolle ja inspekteerimisi vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL, Euratom) nr 883/2013 ning määrusele (Euratom, EÜ) nr 2185/96 sätetele ja neis määrustes sätestatud korras, et teha kindlaks, kas on esinenud pettust, korrupsiooni või muud liidu finantshuve kahjustavat ebaseaduslikku tegevust. Vastavalt määrusele (EL) 2017/1939 võib Euroopa Prokuratuur uurida pettusi ja muid ebaseaduslikke toiminguid, mis mõjutavad liidu finantshuve, ja esitada nende kohta süüdistusi, nagu on ette nähtud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2017/1371¹². Finantsmääruse kohaselt peab iga isik või üksus, kes saab liidu rahalisi vahendeid, tegema liidu finantshuvide kaitsel täielikult koostööd ja andma komisjonile, OLAFile, Euroopa Prokuratuurile ja Euroopa Kontrollikojale vajalikud õigused ja juurdepääsu ning tagama, et kolmandad isikud, kes on kaasatud liidu vahendite haldamisse, annaksid samaväärsed õigused.

---

⁸ ELT L 248, 18.9.2013, lk 1–22. Määrus on kättesaadav aadressil: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/HTML/?uri=CELEX:32013R0883&rid=1>

⁹ EÜT L 312, 23.12.1995, lk 1–4. Määrus on kättesaadav aadressil: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/HTML/?uri=CELEX:31995R2988&rid=1>

¹⁰ EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2–5. Määrus on kättesaadav aadressil: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/HTML/?uri=CELEX:31996R2185&rid=1>

¹¹ ELT L 283, 31.10.2017, lk 1–71. Määrus on kättesaadav aadressil: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/HTML/?uri=CELEX:32017R1939&rid=1>

¹² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/1371, mis käsitleb võitlust liidu finantshuve kahjustavate pettuste vastu kriminaalõiguse abil (ELT L 198, 28.7.2017, lk 29).

- (4) Vastavalt {viidet ajakohastatakse vajaduse korral vastavalt uuele ülemeremaid ja territooriume käsitlevale otsusele: nõukogu otsuse / /EL¹³ artiklile 88} on ülemeremaadel või -territooriumidel asuvad isikud ja üksused rahastamiskõlblikud, kui programmi eeskirjadest ja eesmärkidest ning võimalikest kokkulepetest liikmesriigiga, millega vastav ülemeremaa või -territoorium on seotud, ei tulene teisiti.
- (5) Vastavalt 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppe punktidele 22 ja 23¹⁴ on vaja käesolevat programmi hinnata konkreetsete seirenõuete kohaselt kogutud teabe alusel, vältides samal ajal ülereguleerimist ja halduskoormust, eelkõige liikmesriikides, **ning võttes arvesse digivaldkonnas olemas olevaid meetmeid ja võrdlusraamistikke**. Kui see on asjakohane, võivad need nõuded sisaldada mõõdetavaid näitajaid, mille põhjal hinnata programmi mõju kohapeal.
- (6) 2017. aasta septembris Tallinnas toimunud digitippkohtumisel¹⁵ ja Euroopa Ülemkogu 19. oktoobri 2017. aasta järeldustes¹⁶ märgiti, et Euroopal on vaja investeerida siinse majanduse digitaliseerimisse ja leida lahendus oskuste nappusele, et Euroopa konkurentsivõime ning meie elukvaliteet ja sotsiaalne struktuur säiliks ja muutuksid paremaks. Euroopa Ülemkogu tõdes, et digitehnoloogiale üleminek pakub tohutuid võimalusi innovatsiooniks, majanduskasvuks ja töökohtade loomiseks, aitab suurendada meie ülemaailmset konkurentsivõimet ning suurendab loomingulist ja kultuurilist mitmekesisust. Et saaksime neist võimalustest kinni haarata, peame esmalt kollektiivselt lahendama mõned digitehnoloogiale üleminekuga kaasnevad probleemid ning vaatama läbi sellest mõjutatud poliitikameetmed.
- (7) Euroopa Ülemkogu märkis eeskätt, et liit peab kiiremas korras tegelema esilekerkivate suundumustega: see hõlmab selliseid küsimusi nagu tehisintellekt ja hajusraamatu tehnoloogiad (nt ploki ahel), tagades samal ajal andmekaitse, digitaalõiguste ja eetiliste standardite kõrge taseme. Euroopa Ülemkogu palus komisjonil esitada 2018. aasta alguseks Euroopa lähenemisviisi tehisintellektile ning kutsus komisjoni üles esitama vajalikud algatused raamtingimuste tugevdamiseks, et võimaldada ELil uurida uutele turgudele sisenemise võimalusi riskipõhiste radikaalsete uuenduste kaudu ning kinnitada oma tööstuse juhtrolli.

---

¹³ Nõukogu otsus / /EL.

¹⁴ Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni vahel 13. aprillil 2016 sõlmitud institutsioonidevaheline parema õigusloome kokkulepe; ELT L 123, 12.5.2016, lk 1–14.

¹⁵ <https://www.eu2017.ee/news/insights/conclusions-after-tallinn-digital-summit>.

¹⁶ <https://www.consilium.europa.eu/media/21620/19-euco-final-conclusions-en.pdf>.

- (8) Komisjoni teatise „Uus tänapäevane mitmeaastane finantsraamistik Euroopa Liidu jaoks, mis võimaldab tõhusalt saavutada tema prioriteete ka pärast 2020. aastat“¹⁷ kirjeldatakse tulevase finantsraamistiku võimaluste hulgas Euroopa digitehnoloogiale ülemineku programmi, mis aitaks liikuda jõudsalt aruka majanduskasvu suunas sellistes valdkondades nagu kõrge kvaliteediga andmetaristud, ühenduvus ja küberturvalisus. Programm kindlustaks Euroopa juhtpositsiooni superarvutite, järgmise põlvkonna interneti, robotika ja suurandmete vallas. See kindlustaks Euroopa tööstuse ja ettevõtluse konkurentsivõimet digitaalses majanduses ning avaldaks olulist mõju oskuste nappusest ülesaamisele kogu liidus.
- (9) Teatise „Ühtse Euroopa andmeruumi loomine“¹⁸ kirjeldati uut meedet, millega astutaks oluline samm ELi ühise andmeruumi suunas, see oleks ühtne digiruum, mille mastaap võimaldab arendada uusi andmepõhiseid tooteid ja teenuseid.
- (10) Programmi üldeesmärk peaks olema toetada tööstuse üleminekut digitehnoloogiale ja soodustada innovatsioonipoliitika, teadusuuringute ja tehnoloogiaarenduse tööstuspotentsiaali paremat ärakasutamist, et sellest oleks kasu ettevõtjatele ja kodanikele kogu ELis, **kaasa arvatud äärepoolseimates ja ka majanduslikult ebasoodsas olukorras olevates piirkondades**. Programm tuleks jagada viieks järgmiseks erieesmärgiks vastavalt peamistele poliitikavaldkondadele: kõrgjõudlusega andmetöötlus, [...] tehisintellekt, **küberturvalisus**, kõrgema taseme digioskused ning juurutamine, digivõimekuse parim kasutamine ja koostalitlusvõime. Ühtlasi peaks programm kõigis neis valdkondades püüdlema liidu, liikmesriikide ja piirkondlike põhimõtete parema kooskõla ning erasektori ja tööstuse ressursside koondamise suunas, et suurendada investeeringuid ja saavutada koosmõju kasv.

---

¹⁷ COM(2018) 98 final.

¹⁸ COM (2018) 125 final.

- (11) Programmi rakendamises peaksid kesksel kohal olema **Euroopa** digitaalse innovatsiooni keskused, mis peaksid innustama tööstust, **eriti VKEsid ja kuni 3000 töötajaga ettevõtteid, mis ei ole VKEd (keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtted)**, avaliku sektori asutusi ja teadusasutusi võtma kõrghariduse digitehnoloogia laialdaselt kasutusele. **Et teha selgelt vahet digitaalse innovatsiooni keskustel, mis vastavad käesoleva programmi raames kehtestatavate rahastamiskõlblikkuse kriteeriumitele, ja digitaalse innovatsiooni keskustel, mis on loodud teatise „Euroopa tööstuse digitaliseerimine“ alusel ja mida rahastatakse muudest allikatest, tuleks käesoleva programmi alusel rahastatavaid digitaalse innovatsiooni keskusi nimetata Euroopa digitaalse innovatsiooni keskusteks. [...] Euroopa digitaalse innovatsiooni keskustest saavad juurdepääsupunktid kõige uuematele digivõimalustele, sh kõrgjõudlusega andmetöötlusele, tehisintellektile, küberturvalisuse võimalustele ning muudele innovatiivsetele tehnoloogiatele, näiteks peamistele progressi võimaldavatele tehnoloogiatele, millega saab tutvuda ka tootmis- ja linnalaborites (i.k *fablabs*, *citylabs*). Need keskused hakkavad tegutsema ühtse kontaktpunktina, kus pakutakse juurdepääsu testitud ja valideeritud tehnoloogiatele ja propageeritakse avatud innovatsiooni. Peale selle hakatakse neis pakkuma toetust kõrgema taseme digioskuste vallas. Ühtlasi peaks **Euroopa** digitaalse innovatsiooni keskuste võrk toetama äärepoolseimate piirkondade osalemist digitaalsel ühtsel turul. Digitaalse innovatsiooni keskuste võrk peaks tagama [...] **suure** geograafilise ala hõlmamise kogu Euroopas.¹⁹**
- (11a) Esimesed **Euroopa** digitaalse innovatsiooni keskused valitakse liikmesriikide ettepanekute põhjal ja edaspidi suurendatakse võrku avatud ja konkurentsipõhise protsessi käigus. **Liikmesriikidel peaks olema võimalik järjestada kandidaadid vastavalt oma siseriiklikele menetlustele ja komisjon peaks enne Euroopa digitaalse innovatsiooni keskuste liikmesriigi territooriumil valimist võtma võimalikult suurel määral arvesse iga liikmesriigi arvamust. Komisjon võib valikuprotsessi kaasata sõltumatud välisekspertid. Komisjon ja liikmesriigid peaksid vältima pädevuse ja funktsioonide mittevajalikku dubleerimist riigi ja ELi tasandil. Seetõttu peaks keskuste määramisel ning nende tegevuse ja koosseisu kindlaksmääramisel olema võimalik olla piisavalt paindlik.**
- (11b) **Finantsmääruse artikli 197 lõike 2 punkti c alusel, mis võimaldab üksustel, mille kohaldatava siseriikliku õiguse kohaselt puudub juriidilise isiku staatus, osaleda projektikonkurssides, tingimusel et nende esindajad on volitatud võtma üksuste nimel juriidilisi kohustusi ja et üksused pakuvad samaväärseid tagatise liidu finantshuvide kaitsmiseks kui juriidilised isikud, võib [...] Euroopa digitaalse innovatsiooni keskuseks valida juriidiliste isikute konsortsiumi.**

---

¹⁹ Nagu on märgitud teatises Euroopa tööstuse digitaliseerimise kohta (COM(2016) 180 (final)).

- (11c) **Euroopa digitaalse innovatsiooni keskustel peaks olema õigus saada makseid liikmesriikidelt, osalevatelt kolmandatelt riikidelt ja nende ametivõimudelt, makseid rahvusvahelistelt organitelt ja institutsioonidelt, makseid erasektorilt, eelkõige Euroopa digitaalse innovatsiooni keskuste liikmetelt, osanikelt ja partneritelt, Euroopa digitaalse innovatsiooni keskuste enda varadest ja tegevusest saadavat tulu, annakuid, annetusi ja makseid eraisikutelt ning rahastust, kaasa arvatud toetuse vormis [...] programmilt ja teistelt liidu programmidele.**
- (12) Programmi tuleks rakendada olulisi digivõimalusi ja nende laialdast kasutamist kindlustavate projektide kaudu. See peaks hõlmama liikmesriikide ja vajaduse korral ka erasektori [...] kaasrahastamist. [...] **Kaasrahastamise määr tuleks kehtestada tööprogrammis. Liit võiks rahastamiskõlblikest kuludest 100 % rahastada üksnes erakorralistel juhtudel.**Eeskätt tuleb selleks saavutada hangete kriitiline mass, et saada sama raha eest paremat kvaliteeti ja tagada Euroopa tarnijatele koht tehnika arendamise esirinnas.
- (13) Käesoleva programmi eesmärged täidetakse ka InvestEU fondi [...] rahastamisvahendite ja eelarveliste tagatiste kaudu.
- (14) Programmi meetmeid tuleks kasutada turutõrgete või mitteoptimaalsete investeerimisolukordade lahendamiseks proportsionaalsel viisil ilma erasektori rahalisi vahendeid dubleerimata või välja tõrjumata ning neil meetmetel peaks olema selge Euroopa lisaväärtus.
- (15) Et saavutada programmi kehtivuse ajal maksimaalne paindlikkus ja tekitada selle komponentide vahel koostoime, võib iga erieesmärgi rakendada kõigi finantsmääruse kohaselt kasutadaolevate vahendite abil. Eelarve täitmise mehhanismidest tuleks kasutada eelarve otsest täitmist ja eelarve kaudset täitmist, juhul kui liidu rahastamist tuleks kombineerida muude rahastamisallikatega või kui eelarve täitmine eeldab ühiselt juhitud struktuuride loomist. **Peale selle võib komisjon eriti uutele arengutele ja vajadustele, näiteks uutele tehnoloogiatele reageerimiseks teha iga-aastase eelarvemenetluse käigus ettepaneku kalduda käesolevas määruses sätestatud soovituslikest summadest kõrvale.**

- (15a) Et tagada vahendite tõhus jaotamine liidu üldeelarvest, on vaja tagada kõigi programmi raames ellu viidavate meetmete ja tegevuste Euroopa lisaväärtus ning vastastikune täiendavus liikmesriikide tegevustega; samas tuleks püüda saavutada kooskõla, täiendavus ja sünergia rahastamisprogrammidega, millega toetatakse omavahel tihedalt seotud poliitikavaldkondi. Kui asjaomased tööprogrammid annavad vahendi järjepidevuse tagamiseks otseselt ja kaudselt hallatavate meetmete puhul, siis tagamaks järjepidevuse ja täiendavuse ka otseselt või kaudselt hallatavate vahendite ja ühiselt hallatavate vahendite vahel tuleks luua komisjoni ja asjaomaste liikmesriikide vaheline koostöö. [...]
- (16) **Kõrgjõudlusega andmetöötlus** ja sellega seotud andmetöötlusvõimsus liidus peaksid võimaldama kõrgjõudlusega andmetöötluse laialdasemat kasutamist tööstuses ja avalikku huvi pakkuvates valdkondades üldisemalt, et kasutada ära võimalusi, mida superarvutid ühiskonnale pakuvad näiteks tervishoiu, keskkonna ja turvalisuse, aga ka tööstuse, eeskätt väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate konkurentsivõime vallas.
- (17) Nõukogu²⁰ ja Euroopa Parlament²¹ on avaldanud toetust liidu sekkumisele kõnealuses valdkonnas. Peale selle kirjutasid {üheteist} liikmesriiki {2017.–2018.} aastal alla Euroopa kõrgjõudlusega andmetöötluse ühissetevõtte deklaratsioonile²², st valitsustevahelisele lepingule, millega nad võtsid kohustuse teha komisjoniga koostööd, et arendada ja juurutada Euroopas tipptasemel kõrgjõudlusega andmetöötluse ja andmetaristute lahendusi, mis oleksid kogu ELis kasutamiseks kättesaadavad teadlastele ning avaliku ja erasektori partneritele.

20

21

22

- (18) Kõrgjõudlusega andmetöötuse erieesmärgi puhul peetakse kõige sobivamaks rakendusmehhanismiks ühissettevõtet, mis peaks eeskätt koordineerima riikide ja liidu strateegiaid ja investeringuid kõrgjõudlusega andmetöötuse taristusse ning teadus- ja arendustegevusse, koondama avalikud ja erasektori vahendid ning kaitsma liidu majanduslikke ja strateegilisi huve.²³ Lisaks hakkavad **nõukogu määruse (EL) 2018/1488 artikli 2 esimese lõigu punktis 4 esitatud määratlusele vastavad** liikmesriikide kõrgjõudlusega andmetöötuse pädevuskeskused pakkuma tööstusele, teadlastele ja haldusasutustele kõrgjõudlusega andmetöötuse teenuseid.
- (19) Tehisintellektiga seotud võimekuse arendamine on oluline tegur nii tööstuse, **teenuste** kui ka avaliku sektori digitehnoloogiale üleminekus. Tehastes, süvameretöodes, kodudes, linnades ja haiglates kasutatakse üha enam autonoomseid roboteid. Tehisintellekti kommertsplatvormid on liikunud testimisetapist edasi reaalsete tervishoiu- ja keskkonnavaldkonna rakendustega; kõik suuremad autotootjad arendavad isejuhtivaid autosid ning kõik olulisemad veebiplatvormid ja suurandmete rakendused on ehitatud üles masinõppele. **Euroopa jaoks on oluline ühendada jõud kõigil tasanditel, et olla rahvusvaheliselt konkurentsivõimeline. Liikmesriigid on seda tunnistanud, olles võtnud konkreetseid kohustusi teha koostööd koordineeritud tegevuskava kohaselt.**
- (19a) **Algoritmiteegid võivad hõlmata suurt algoritmide hulka, muu hulgas lihtsaid lahendusi, näiteks klassifitseerimise algoritmid, neurovõrgu algoritmid ja kavandamise või lahenduse otsimise algoritmid, ja keerukamaid lahendusi, näiteks kõnetuvastusalgoritmid, autonoomsetesse seadmetesse nagu droonidesse või isejuhtivatesse autodesse integreeritud navigatsioonialgoritmid ning robotitesse paigaldatud tehisintellekti algoritmid, mis võimaldavad neil oma keskkonnaga suhelda ja sellega kohaneda. Algoritmiteegid tuleks õiglastel, mõistlikel ja mittediskrimineerivatel tingimustel teha kõigile kergesti kättesaadavateks.**
- (20) Suuremahuliste andmestike ning testimis- ja eksperimenteerimisvahendite kättesaadavus on tehisintellekti arendamise jaoks äärmiselt oluline.
- (21) Euroopa Parlament rõhutas 1. juuni 2017. aasta resolutsioonis Euroopa tööstuse digiteerimise kohta²⁴, kui oluline on, et Euroopal oleks küberjulgeoleku küsimuses ühine seisukoht, tunnistas vajadust parandada teadlikkust ja pidas kübervastupidavusvõime tagamist ettevõtjate ning liikmesriikide ja Euroopa tööstus- ja julgeolekupoliitika kujundajate väga oluliseks kohustuseks.

---

²³ Mõjuhinnang, mis on lisatud dokumendile „Ettepanek: nõukogu määrus, millega asutatakse Euroopa kõrgjõudlusega andmetöötuse ühissettevõtte“ (<https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/proposal-council-regulation-establishing-eurohpc-joint-undertaking-impact-assessment>).

²⁴ Dokument A8-0183/2017, kättesaadav aadressil: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&language=EN&reference=P8-TA-2017-0240>.

- (22) Küberturvalisus on kogu liidu probleem. [...] Euroopa küberturvalisuse alast võimekust tuleks tugevdada, et Euroopa oleks valmis kaitsma oma kodanikke ja ettevõtjad küberohtude eest. Peale selle peaksid ka tarbijad olema kaitstud, kui nad kasutavad võrguühendusega tooteid, mida saab häkkida ja mis võivad nende turvalisuse ohtu seada. Kõike seda tuleks teha koos liikmesriikide ja erasektoriga: tuleks välja töötada ja koordineerida projekte, mis tugevdaksid Euroopa küberturvalisuse alaseid võimekusi ja tagaksid uusimate küberturvalisuse lahenduste [, **kaasa arvatud kahesuguse kasutusega projektide, teenuste, pädevuste ja rakenduste**] laialdase juurutamise kogu majanduses; ühtlasi tuleks koondada kõnealuse valdkonna pädevus, et tagada kriitiline mass ja tippteadmiste olemasolu.
- (23) 2017. aasta septembris esitas komisjon algatustepaketi²⁵, milles kirjeldati liidu terviklikku lähenemisviisi küberturvalisusele, eesmärgiga suurendada Euroopa võimekust tulla toime küberrünnete ja -ohtudega ning tugevdada selles valdkonnas tehnoloogia ja tööstuse suutlikkust. **Eelkõige sisaldas see Euroopa Liidu Võrgu- ja Infoturbeameti (ENISA) uusi volitusi ja vabatahtliku kogu liitu hõlmava küberturvalisuse sertifitseerimise raamistiku loomist, muu hulgas selleks, et parandada ja laiendada küberturvalisuse alast suutlikkust.**
- (24) Usaldus on digitaalse ühtse turu toimimise üks eeldusi. Küberturvalisusega seotud tehnoloogiad, näiteks digitaalne identiteet, krüptograafia või sissetungituvastus ja nende rakendamine sellistes valdkondades nagu rahandus, neljanda põlvkonna tööstus, energeetika, transport, tervishoid ja e-valitsus, on hädavajalikud, et kindlustada veebis tegutsemise ja veebitehingute turvalisus ja usaldusväärsus nii kodanike, haldusasutuste kui ka ettevõtjate jaoks.
- (25) Euroopa Ülemkogu rõhutas 19. oktoobri 2017. aasta järeldustes, et digitaalse Euroopa edukaks ehitamiseks vajab EL eelkõige digiajastusse sobivaid tööturget ning haridus- ja koolitussüsteeme; vaja on investeerida digioskustesse ning võimestada kõiki eurooplasi ja neile võimalusi luua.

---

²⁵ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/policies/cybersecurity>.

- (26) Euroopa Ülemkogu kutsus 14. detsembri 2017. aasta järel dustes liikmesriike, nõukogu ja komisjoni jätkama tööd 2017. aasta novembris Göteborgi sotsiaalvaldkonna tippkohtumisel väljakuulutatud teemadega, sh Euroopa sotsiaalõiguste sammas, haridus ja koolitus ning uue Euroopa oskuste tegevuskava rakendamine. Ühtlasi palus Euroopa Ülemkogu komisjonil, nõukogul ja liikmesriikidel analüüsida võimalikke meetmeid, mis käsitlevad digiülemineku, küberturvalisuse, meediapädevuse ja tehisintellekti oskustega seotud probleeme ning vajadust kehtestada hariduse ja koolituse suhtes kaasav, elukestval õppel põhinev ning innovatsioonist juhinduv lähenemisviis. Vastuseks esitas komisjon 17. jaanuaril 2018 esimese meetmepaketi, milles käsitletakse võtmepädevusi, digioskusi²⁶ ning ühiseid väärtusi ja kaasavat haridust. Mais 2018 avaldati teine meetmepakett, et edendada tööd Euroopa haridusruumi loomiseks aastaks 2025; ka seal on digioskused kesksel kohal.
- (27) Euroopa Parlament märkis 1. juuni 2017. aasta resolutsioonis Euroopa tööstuse digiteerimise kohta²⁷, et haridus, koolitus ja elukestev õpe on digitaalühiskonna sotsiaalse sidususe nurgakivid.
- (28) Kõrgtasemel digitehnoloogia, mida käesoleva programmi raames toetatakse, nt kõrgjõudlusega andmetöötlus, küberturvalisus ja tehisintellekt on nüüd piisavalt küpsed, et viia need teadlaste töölaualt edasi ning juurutada, ellu viia ja liidu tasandil laialdaselt kasutusele võtta. Lidu tasandil reageerimist eeldavad lisaks nende tehnoloogiate juurutamisele ka nendega seotud oskused. Kõrgema taseme digioskuste alaseid koolitusi tuleb muuta mastaapsemaks, neid rohkem pakkuda ja teha need kättesaadavaks kogu ELis. Kui sellega hakkama ei saada, takistab see kõrgtasemel digitehnoloogia sujuvat juurutamist ja kahjustab liidu majanduse üldist konkurentsivõimet. Käesolevast programmist toetatavad meetmed täiendavad meetmeid, mida toetatakse Euroopa Sotsiaalfondist, Euroopa Regionaalarengu Fondist ja „Euroopa horisondi“ programmidest. **Need on suunatud nii era- kui ka avaliku sektori töötajaskonnale, eelkõige IKT-spetsialistidele ja muudele seonduvatele spetsialistidele ning ka üliõpilastele. Need kategooriad hõlmavad praktikante ja koolitajaid. Töötajaskond tähendab majanduslikult aktiivset elanikkonda ja selle hulka kuuluvad nii töötajad (kaasa arvatud füüsilisest isikust ettevõtjad) kui ka töötud.**

---

²⁶ Selles paketi s on digiõppe tegevuskavas (COM(2018) 22(final)) sätestatud rida meetmeid, et toetada liikmesriike digioskuste ja -pädevuste arendamisel formaalses hariduses.

²⁷ Dokument A8-0183/2017, kättesaadav aadressil:
<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&language=EN&reference=P8-TA-2017-0240>.

- (29) Haldusasutuste ja avalike teenuste nüüdisajastamine on hädavajalik, et vähendada tööstuse ja üldisemalt kodanike halduskoormust, muutes nende suhtluse ametiasutustega kiiremaks, mugavamaks ja vähem kulukaks ning suurendades kodanikele ja ettevõtjatele pakutavate teenuste tõhusust ja kvaliteeti. Juba praegu on paljudel avalikku huvi pakkuvatel teenustel ka Euroopa Liidu mõõde ning seega peaks toetus nende rakendamisele ja juurutamisele liidu tasandil tagama, et kodanikud ja ettevõtjad saavad kõrge kvaliteediga digiteenuste kasutamisest kasu kogu Euroopas. **Peale selle ergutab liidu toetus selles valdkonnas eeldatavalt avaliku sektori valduses oleva teabe taaskasutamist.**
- (30) Üleminek digitehnoloogiale sellistes avalikku huvi pakkuvates valdkondades nagu tervishoid²⁸, liikuvus, õiguskaitse, Maa ja keskkonna seire, haridus ja kultuur eeldab digiteenuste taristute jätkamist ja laiendamist, et võimaldada turvalist piiriülest andmevahetust ja edendada riigi arengut. Nende koordineerimine käesoleva määruse alusel võimaldab tekkivat sünergiat kõige paremini kasutada.
- (30a) Digitehnoloogiale üleminekust kasu saamiseks on määrava tähtsusega vajalike digitehnoloogiate, eriti kõrgjõudlusega andmetöötluste, tehisintellekti ning küberturvalisuse ja usalduse erieesmärkide alla kuuluvate tehnoloogiate kasutuselevõtt ning seda võiks täiendada muud tipptasemel ja tulevikutehnoloogiad nagu hajusraamatud (näiteks plokiahel).**
- (31) ELi nõukogu märkis 6. oktoobril 2017 Tallinnas tehtud deklaratsioonis, et digivaldkonna areng põhjustab ühiskonnas ja majanduses kardinaalseid muutusi ning paneb mitmes valdkonnas proovile varem väljatöötatud põhimõtete tulemuslikkuse, aga ka avaliku halduse rolli ja ülesanded. Meie ülesanne on selliseid väljakutseid ennetada ja juhtida, et kodanike ja ettevõtjate vajadused ja ootused saaksid täidetud.
- (32) Euroopa haldusasutuste nüüdisajastamine on digitaalse ühtse turu strateegia edukat elluviimist silmas pidades üks põhiprioriteete. Strateegia vahehindamises rõhutati, et haldusasutusi tuleb jõulisemalt ümber kujundada ning ühtlasi tuleb tagada, et kodanikel oleks lihtne, usaldusväärne ja sujuv juurdepääs haldusasutustele.
- (33) Komisjoni 2017. aastal avaldatud majanduskasvu analüüsist²⁹ selgub, et Euroopa haldusasutuste töö kvaliteet mõjutab vahetult majanduskeskkonda ning seepärast on see tootlikkuse, konkurentsivõime, majanduskoostöö, kasvu ja tööhõive soodustamisel otsustava tähtsusega. Eelkõige on majanduskasvu toetamiseks ning kvaliteetsete teenuste pakkumiseks äriühingutele ja kodanikele vaja tõhusat ja läbipaistvat avalikku haldust ja tulemuslikke kohtusüsteeme.

---

²⁸ http://ec.europa.eu/newsroom/dae/document.cfm?doc_id=51628.

²⁹ COM(2016) 725 final

- (34) Euroopa avalike teenuste koostalitlusvõime puudutab haldust kõigil tasanditel: liidu, riigi, piirkonna ja kohalikul tasandil. Koostalitlusvõime kõrvaldab ühtse turu toimimist takistavaid tegureid, kuid lisaks hõlbustab see ka poliitiliste otsuste edukat rakendamist ja pakub ohtralt võimalusi, et vältida piiriüleseid elektroonilisi tõkkeid, kindlustades veelgi uute ühiste teenuste esilekerkimist või selliste arenevate teenuste koondumist liidu tasandil. Euroopa teenuste killustatuse vältimiseks, põhivabaduste toetamiseks ja toimivaks vastastikuseks tunnustamiseks tuleb toetada terviklikku valdkonna- ja piiriülest lähenemist koostalitlusvõimele ning teha seda võimalikult tulemuslikult ja lõppkasutajate vajadustega arvestades. See tähendab, et koostalitlusvõimet tuleb tõlgendada üldiselt – arvesse tuleb võtta nii tehnilisi kui ka juriidilisi detaile ja valdkondliku poliitika elemente. Sellest tulenevalt on tegevused lahenduste tavapärasest elutsüklis ulatuslikumad ning hõlmavad sekkumiste kõiki elemente, mis võiksid toetada kestva koostalitlusvõime vajalikke raamtingimusi üldisemalt.
- (35) Koostalitlusvõime raamistiku ja loodud lahenduste koostalitlusvõime elluviimise konkreetseteks tegevusteks ettenähtud eelarve suurus on 194 miljonit eurot.
- (36) Euroopa Parlament rõhutas 1. juuni 2017. aasta resolutsioonis Euroopa tööstuse digitaliseerimise kohta³⁰, et on äärmiselt oluline leida Euroopa tööstuse digitaliseerimiseks piisavalt rahalisi vahendeid avalikust ja erasektorist.
- (37) 2016. aasta aprillis võttis komisjon vastu Euroopa tööstuse digitaliseerimise algatuse tagamaks, et kõik Euroopa tööstusharud olenemata sektorist, asukohast ja suuruselt saavad digitaalsetest uuendustest täit kasu.³¹
- (38) Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee avaldas Euroopa tööstuse digitaliseerimist käsitleva teatise üle heameelt ja tões, et koos sellele lisatud dokumentidega on see teatis „esimene samm suures Euroopa tööprogrammis, mis tuleb ellu viia tihedas koostöös kõigi avaliku ja erasektori huvitatud osapoolte vahel“.³²
- (39) Võimalik, et seatud eesmärkide saavutamiseks tuleb võimendada võrgu- ja andmetöötuse valdkonna vastastikku täiendavate tehnoloogiate potentsiaali, nagu on märgitud teatise „Euroopa tööstuse digitaliseerimine“³³, kus tõdeti, et maailmatasemel võrkude ja pilvtaristu kättesaadavus on tööstuse digitaliseerimise oluline komponent.

30

31

32

33 COM (2016) 180 final: „Euroopa tööstuse digitaliseerimine. Kuidas kasutada digitaalset ühtse turu kõiki võimalusi“.

- (40) Alates maist 2018 kohaldatakse isikuandmete kaitse üldmäärust, millega on ette nähtud liikmesriikide õigusruumis otsekohalduv normistik ning mis tagab isikuandmete vaba liikumise ELi liikmesriikide vahel ja tugevdab tõelise digitaalse ühtse turu toimimise kaht hädavajalikku komponenti – üksikisikute usaldust ja kindlustunnet. Kui käesoleva programmi raames võetavad meetmed hõlmavad isikuandmete töötlemist, peaksid need seega toetama isikuandmete kaitse üldmääruse kohaldamist näiteks tehisintellekti ja plokiahela tehnoloogia vallas.
- (41) Programmi rakendamisel tuleks täielikult järgida intellektuaalomandi kaitse ja selle tagamise rahvusvahelist ja ELi raamistikku. Intellektuaalomandi tulemuslikul kaitsel on innovatsioonis oluline koht ning seega on see vajalik käesoleva programmi tulemuslikuks rakendamiseks.
- (42) Käesoleva programmi rakendamisega tegelevad asutused peaksid teabe käitlemisel, eelkõige tundliku kuid salastamata teabe ja ELi salastatud teabe käitlemisel järgima liidu institutsioonide kohta kehtivaid sätteid ja liikmesriikide õigusakte. **Erieesmärgi 3 puhul võib julgeolekuga seotud põhjustel olla vajalik jätta kolmandatest riikidest kontrollitavad üksused käesoleva programmi taotlusvoorudest ja hangetest välja. Erakorralistel juhtudel võib selline väljajätmine olla vajalik ka erieesmärkide 1 ja 2 puhul. Sellise väljajätmise tingivad julgeolekualased põhjused peaksid olema proportsionaalsed ja nõuetekohaselt põhjendatud, osutades ohtudele, mida selliste üksuste kaasamine kaasa tooks.**
- (43) Võttes arvesse, kui oluline on võidelda kliimamuutuse vastu kooskõlas liidu kohustusega rakendada Pariisi kliimakokkulepet ja ÜRO säästva arengu eesmäärke, panustab programm kliimameetmete integreerimisse ja üldise eesmärgi – pühendada 25 % ELi eelarve kuludest kliimaeesmärkide toetamisele – saavutamisse.³⁴ Asjakohased meetmed määratakse kindlaks programmi ettevalmistamise ja rakendamise käigus ning neid hinnatakse uuesti programmi hindamis- ja läbivaatamismenetluste käigus.

---

³⁴ COM(2018) 321 (lõplik), lk 1.

- (44) Käesoleva määruse rakendamise ühetaoliste tingimuste tagamiseks tuleks anda komisjonile rakendamisvolitused tööprogrammide vastuvõtmiseks, et saavutada programmi eesmärgid kooskõlas liidu ja liikmesriikide prioriteetidega ning tagada samas liidu ja liikmesriikide ühismeetmete ühtsus, läbipaistvus ja järjepidevus. Kõnealuseid volitusi tuleks teostada vastavalt määruse (EL) nr 182/2011³⁵ (millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes) artiklis [...] 5 osutatud [...] **kontrollimenetlusele. Kaudselt hallatavate meetmete puhul tuleks tööprogrammid vastu võtta kooskõlas rahastamisorganite nõukogude reeglitega.**
- (45) Põhimõtteliselt tuleks tööprogrammid vastu võtta mitmeaastaste tööprogrammidenä, reeglina iga kahe aasta järel, või kui see on põhjendatud programmi rakendamisest tulenevate vajadustega, siis iga-aastaste tööprogrammidenä. Käesoleva määrusega ette nähtud rahastamisliikide ja eelarve täitmise viiside valikul tuleks lähtuda sellest, kuivõrd saab nende abil saavutada meetmete erieesmäärke ja tulemusi, võttes eelkõige arvesse kontrollidega seotud kulusid, halduskoormust ja eeldatavat nõuete täitmata jätmisega seotud riski. See peaks hõlmama kindlasummaliste maksete, kindlamääraliste maksete ja ühikuhindade kasutamise kaalumist ning selliste rahastamisvahendite kasutamist, mis ei ole seotud finantsmääruse artikli 125 lõike 1 kohaste kuludega.
- (46) Komisjonile tuleks delegeerida õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu õigusakte II lisa muutmise kohta, et vaadata läbi ja/või täiendada seal loetletud näitajaid. On eriti oluline, et komisjon korraldaks oma ettevalmistava töö käigus asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid toimuksid kooskõlas 13. aprilli 2016 institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.

---

³⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

- (47) Käesolevas määruses austatakse põhiõigusi ja järgitakse Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtteid, eeskätt artiklites 8, 11, 16, 21, 35, 38 ja 47 viidatud põhimõtteid, mis käsitlevad isikuandmete kaitset, sõna- ja teabevabadust, ettevõtlusvabadust, diskrimineerimise keelamist, tervishoidu, tarbijakaitset ning õigust tõhusale õiguskaitsevahendile ja õiglasele kohtulikule arutamisele. Liikmesriigid peavad käesolevat määrust kohaldama nimetatud õigusi ja põhimõtteid järgides.
- [(48) Euroopa Majanduspiirkonda kuuluvad kolmandad riigid võivad osaleda liidu programmides vastavalt EMP lepingu alusel kehtestatud koostööraamistikule, milles nähakse ette programmide rakendamine nimetatud lepingu alusel tehtava otsusega. Käesolevasse määrusesse tuleks lisada eraldi sätte, et anda vastutavale eelarvevahendite käsutajale, Euroopa Pettustevastasele Ametile (OLAF) ja Euroopa Kontrollikojale vajalikud õigused ja juurdepääs, et nad saaksid täielikult kasutada oma vastavaid volitusi.]
- (49) Käesoleva määruse suhtes kohaldatakse horisontaalseid finantseeskirju, mille Euroopa Parlament ja nõukogu on vastu võtnud Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 322 kohaselt. Need eeskirjad on sätestatud finantsmääruses ja nendega määratakse kindlaks eelkõige kord, mille kohaselt eelarvet koostatakse ja täidetakse toetuste, hangete, auhindade ja kaudse eelarve täitmise kaudu, ning nähakse ette finantshalduses osalejate vastutuse kontroll. [ELi toimimise lepingu artikli 322 põhjal vastu võetud eeskirjad käsitlevad ka liidu eelarve kaitset juhul, kui liikmesriikides esineb üldisi puudusi õigusriigi toimimises, kuna õigusriigi põhimõtte järgimine on usaldusväärse finantsjuhtimise ja tulemusliku ELi-poolse rahastamise vajalik eeltingimus],

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Reguleerimisese

Käesoleva määrusega kehtestatakse digitaalse Euroopa programm (edaspidi „programm“).

Selles sätestatakse programmi eesmärgid, eelarve aastateks 2021–2027, liidupoolse rahastamise vormid ja sellise rahastamise eeskirjad.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) „segarahastamistoiming“ – ELi eelarvest toetatavad meetmed, sealhulgas finantsmääruse artikli 2 lõike 6 kohased segarahastamisvahendid, milles kombineeritakse tagastamatus vormis antav toetus ja/või ELi eelarvest toetatavad rahastamisvahendid ning arengut rahastavate või muude avalik-õiguslike finantseerimisasutuste rahastamisvahenditest ning erasektori finantseerimisasutuste või investorite rahastamisvahenditest antav tagastatavas vormis toetus;
- b) „õigussubjekt“ – füüsiline isik või juriidiline isik, kes on asutatud ja sellisena tunnustatud siseriikliku õiguse, liidu õiguse või rahvusvahelise õiguse alusel, kellel on iseseisev õigusvõime ning õigus enda nimel toimides teostada õigusi ja kanda kohustusi, või üksus, mis ei ole juriidiline isik vastavalt finantsmääruse artikli 197 lõike 2 punktile c;
- c) „kolmas riik“ – riik, mis ei ole liidu liikmesriik;
- d) „assotsieerunud riik“ – kolmas riik, kes on sellise liiduga sõlmitud lepingu osaline, mis võimaldab tal programmis osaleda vastavalt artiklile 10; „Euroopa huve esindav rahvusvaheline organisatsioon“ – rahvusvaheline organisatsioon, mille liikmetest enamik on liikmesriigid või mille peakorter asub mõnes liikmesriigis;

- e) „**Euroopa** digitaalse innovatsiooni keskus“ – juriidiline isik, kes [...] valitakse avatud ja konkurentsipõhise menetlusega täitma programmist tulenevaid ülesandeid, **mis on kindlaks määratud artiklis 16**, eeskätt **otseselt** pakkuma **või tagama** juurdepääsu tehnilistele teadmistele ja eksperimenteerimisvahenditele, nagu seadmed ja tarkvaralised töövahendid, et toetada tööstuse, **eriti VKEde ja keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjate ning avaliku sektori** üleminekut digitehnoloogiale;
- f) „kõrgema taseme digioskused“ – oskused ja **kutsealased** pädevused, mis **nõuavad [...]** **teadmisi, suhtumist ja kogemusi**, mis on vajalikud käesoleva määrusega **vastavalt artikli 3 lõike 2 punktidele a, b, c ja e** toetatavate tehnoloogiate, **toodete ja teenuste mõistmiseks**, projekteerimiseks, arendamiseks, haldamiseks, **testimiseks**, juurutamiseks, kasutamiseks ja hooldamiseks;
- g) „**küberturvalisus**“ – võrgu- ja infosüsteemide, nende kasutajate ja muude isikute kaitse küberohtude eest;
- h) „**digiteenuste taristud**“ – taristud, mis võimaldavad osutada võrgupõhiseid teenuseid elektrooniliselt, üldjuhul internetis;
- i) „**kvaliteedimärgis**“ – sertifitseeritud märgis, mis näitab, et konkursile esitatud ettepanek ületab kõiki tööprogrammis sätestatud künniseid, kuid mida ei saa rahastada, kuna tööprogrammis puuduvad selle jaoks vahendid.

Artikkel 3

Programmi eesmärgid

1. Programmi üldeesmärk on järgmine: toetada Euroopa majanduse ja ühiskonna üleminekut digitehnoloogiale, [...] viia sellest saadav kasu Euroopa kodanike ja ettevõtjateni **ning parandada Euroopa konkurentsivõimet ülemaailmses digimajanduses. See nõuab terviklikku, valdkondadevahelist ja piiriülest toetust ning tugevamat liidu panust.** Programmiga, mida rakendatakse tihedas kooskõlas muude liidu rahastamisprogrammidega, tehakse järgmist:
  - a) [...] **tugevdatakse ja edendatakse** Euroopa suutlikkust peamistes digitehnoloogia valdkondades läbi mastaapse juurutamise,
  - b) laiendatakse digitehnoloogia levikut ja kasutuselevõttu avalikku huvi pakkuvates valdkondades ja erasektoris.
2. Programmil on viis järgmist **omavahel seotud** erieesmärki:
  - a) erieesmärk nr 1: Kõrgjõudlusega andmetöötlus
  - b) erieesmärk nr 2: Tehisintellekt
  - c) erieesmärk nr 3: Küberturvalisus ja usaldus
  - d) erieesmärk nr 4: Kõrgema taseme digioskused
  - e) erieesmärk nr 5: kõrgema taseme digioskused, juurutamine, digivõimekuse parim kasutamine ja koostalitlusvõime.

Artikkel 4

Kõrgjõudlusega andmetöötlus

1. Erieesmärgi 1 „Kõrgjõudlusega andmetöötlus“ raames on liidu rahalisel sekkumisel järgmised tegevuseesmärgid:
  - a) juurutada liidus maailma mastaabis arvestatav eksatasandi³⁶ superandmetöötluse ja andmete integreeritud, **nõudlusele suunatud ja rakendamisest lähtuv** taristu, mis oleks [...] **hõlpsalt** kasutatav avaliku ja erasektori kasutajatele, **eriti VKEdele, olenemata sellest, millises liikmesriigis nad asuvad**, ning avaliku sektori vahenditest rahastatava teadustöö raames [...], ning seda taristut liidu tasandil koordineerida ja käitada, kooskõlas **{määrusega, millega asutatakse Euroopa kõrgjõudlusega andmetöötluse ühissetevõtte}**;
  - b) juurutada teadustegevuse ja innovatsiooni tulemusena loodud kasutusvalmis/töövõimelisi tehnoloogiaid, et rajada liidus integreeritud kõrgjõudlusega andmetöötluse ökosüsteem, mis hõlmab teaduse ja tööstuse väärtusahela [...] **eri aspekte**, sh riistvara, tarkvara, rakendused, teenused, ühendused ja digioskused;
  - c) juurutada eksatasandijärgne³⁷ taristu ja seda käitada (sh integreerimine kvantarvutuse tehnoloogiatega ning [...] arvutiteaduste [...] teadustaristud).
2. Selle erieesmärgi [...] raames võetavad meetmed rakendatakse peamiselt **{määrusega, millega asutatakse Euroopa kõrgjõudlusega andmetöötluse ühissetevõtte}** asutatud ühissetevõtte kaudu.

---

³⁶ [...]

³⁷ [...]

Artikkel 5

Tehisintellekt

1. Erieesmärgi 2 „Tehisintellekt“ raames on liidu rahalisel sekkumisel järgmised tegevuseesmärgid:
  - a) suurendada ja tugevdada liidu tehisintellekti alast põhivõimekust **ja teadmisi**, kaasa arvatud **kvaliteetseid** andmeressursse **ja vastavaid vahetusmehhanisme** ning algoritmiteeke, seejuures **tagades inimkeskse ja kaasava [...] lähenemisviisi**. [...] **Täielikus** kooskõlas andmekaitsealaste õigusaktidega **peavad tehisintellektil põhinevad lahendused ja kättesaadavaks tehtud andmed austama sisseprojekteerituna eraelu puutumatus ja turvalisuse põhimõtteid ning võtma arvesse [...] Euroopa väärtusi austavaid eetikapõhimõtteid**;
  - b) anda see võimekus [...] ettevõtjate, **kodanikuühiskonna** ja haldusasutuste käsutusse, **et teha võimalikult suureks nende poolt Euroopa ühiskonda ja majandusse antav kasu ning seeläbi soodustades tehisintellekti meetodite ülekandmist muu hulgas kommertsrakendustesse**;
  - c) tugevdada liikmesriikide [...] tehisintellekti testimise ja sellega eksperimenteerimise vahendeid ja ühendada need võrku.
2. Selle erieesmärgi [...] raames võetavad meetmed rakendatakse otsese juhtimise kaudu, välja arvatud segarahastamistoimingute puhul.

Artikkel 6

Küberturvalisus ja usaldus

1. Erieesmärgi 3 „Küberturvalisus ja usaldus“ raames on liidu rahalisel sekkumisel järgmised tegevuseesmärgid:
  - a) toetada koos liikmesriikidega kõrgetasemeliste küberturvalisuse seadmete, töövahendite ja andmetaristute **kujunemist ja** hankimist **Euroopas**, järgides **täielikult [...]** andmekaitsealaseid õigusakte;
  - b) toetada Euroopas leiduvate küberturvalisuse alaste teadmiste, võimete ja oskuste **kujunemist ja** parimat kasutamist;

- [c) tagada [...] **tõhusate, tiptasemel** küberturvalisuse lahenduste laialdane kasutuselevõtt kogu **Euroopa** majanduses;
- d) tugevdada liikmesriikide ja erasektori suutlikkust, et aidata neil täita Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. juuli 2016 direktiivi (EL) 2016/1148 (meetmete kohta, millega tagada võrgu- ja infosüsteemide turvalisuse ühtlaselt kõrge tase kogu liidus)³⁸ nõudeid, **muu hulgas meetmete abil, mille eesmärk on kujundada organisatsioonides küberturvalisuse kultuuri.**
- e) **suurendada koostööd tsiviil- ja kaitsevaldkonna vahel seoses kahesuguse kasutusega projektide, teenuste, pädevuste ja rakendustega küberturvalisuse vallas kooskõlas määruse 2019/XXXX (millega luuakse Euroopa küberturvalisuse tööstusliku, tehnoloogilise ja teadusliku pädevuse keskus ning riiklike koordineerimiskeskuste võrgustik) artikli 4 lõikega 7.] [...]**
2. [Selle erieesmärgi [...] raames võetavad meetmed rakendatakse peamiselt Euroopa küberturvalisuse tööstusliku, tehnoloogilise ja teadusliku pädevuse keskkuse ning küberturvalisuse pädevusvõrgustiku kaudu kooskõlas {määrusega [...] 2019/XXXX [...], millega luuakse Euroopa küberturvalisuse tööstusliku, tehnoloogilise ja teadusliku pädevuse keskus ning riiklike koordineerimiskeskuste võrgustik}.]

Artikkel 7

Kõrgema taseme digioskused

1. Liidu rahalise sekkumisega erieesmärgi 4 „Kõrgema taseme digioskused“ raames toetatakse kõrgema taseme digioskuste arengut käesoleva programmiga toetatavates valdkondades ning aidatakse seega suurendada Euroopa talendipagasit, toetatakse ametioskuste parandamist, eriti kõrgjõudlusega andmetöötlemise, suurandmete analüüsi, küberturvalisuse, hajusraamatu tehnoloogia (**nt plokiahel**), **kvanttehnoloogiate**, robotika ja tehisintellekti vallas. Rahalisel sekkumisel on järgmised tegevuseesmärgid:
- a) toetada pikaajaliste koolituste ja kursuste väljatöötamist ja pakkumist tudengitele [...] ja laiemale töötajaskonnale:

---

³⁸ ELT L 194, 19.7.2016, lk 1–30.

- b) toetada lühiajaliste koolituste ja kursuste väljatöötamist ja pakkumist [...] töötajaskonnale, **eriti VKEdes ja avalikus sektoris**;
  - c) toetada õpilaste [...] ja **töötajaskonna** töökohapõhist õpet ja [...] praktikat eriti, **VKEdes ja avalikus sektoris**.
- 2. Selle erieesmärgi [...] raames võetavad meetmed rakendatakse otsese juhtimise kaudu.**

Artikkel 8

Juurutamine, digivõimekuse parim kasutamine ja koostalitlusvõime

- 1.** Erieesmärgi 5 „Juurutamine, digivõimekuse parim kasutamine ja koostalitlusvõime“ raames on liidu rahalisel sekkumisel järgmised tegevuseesmärgid:
- a) [...] **toetada** avalikku sektorit ja avalikku huvi pakkuvaid valdkondi, näiteks **tervishoid ja hooldus, haridus, kohtusüsteem, toll, transport, liikuvus, energeetika, keskkond, kultuuri- ja loomesektor**, [...] et juurutada ja kasutada **tõhusat** tipptasemel [...] digitehnoloogiat, nagu kõrgjõudlusega andmetöötlus, tehisintellekt ja küberturvalisus;
  - b) juurutada, käitada ja hooldada üleeuroopalisi koostalitlusvõimelisi digiteenuste taristuid (kaasa arvatud nendega seotud teenused) vastastikusel täiendavuses riiklike ja piirkondlike meetmetega;
  - ba) toetada üleeuroopaliste digiteenuste taristute ja kokkulepitud Euroopa digivaldkonna standardite integreerimist ja kasutamist avalikus sektoris ja avalikku huvi pakkuvates valdkondades, et soodustada kulutõhusat rakendamist ja koostalitlusvõimet;**
  - c) hõlbustada lahenduste ja raamistike arendamist, ajakohastamist ja kasutamist Euroopa haldusasutuste, ettevõtjate ja kodanike seas, sealhulgas koostalitlusvõime lahenduste ja raamistike taaskasutust;
  - d) pakkuda [...] **avalikule sektorile [...] ja [...] liidu tööstusele, eriti VKEdele, hõlpsat** juurdepääsu digitehnoloogiate, sh nende piiriülese kasutamise testimisele ja katsetamisele;
  - e) toetada kõrgema taseme digitehnoloogia ja sellega seotud tehnoloogiate, muu hulgas eeskätt [...] kõrgjõudlusega andmetöötluse, tehisintellekti, küberturvalisuse, **muude esirinnas olevate ning tulevaste [...] tehnoloogiate, näiteks hajusraamatud (nt ploki ahel), kasutuselevõttu avalikus sektoris ja liidu tööstuses, eelkõige VKEde seas;**

- f) toetada koostalitlusvõimeliste lahenduste, **kaasa arvatud digivalitsuse lahenduste** projekteerimist, testimist, realiseerimist ja juurutamist selliste ELi tasandi avalike teenuste jaoks, mille pakkumiseks kasutatakse andmepõhist taaskasutatavate lahenduste platvormi, edendades sealjuures innovatsiooni ja luues ühiseid raamistikke, et anda Euroopa kodanike ja ettevõtete käsutusse haldusasutuste pakutavate teenuste kogu potentsiaal;
  - g) tagada liidu tasandil pidev suutlikkus märgata ja analüüsida digimaailma kiiret arengut ja sellega kohaneda ning jagada ja levitada parimaid tavasid;
  - h) toetada koostööd hajusraamatupõhiseid teenuseid ja rakendusi kasutatavate usaldusväärsete **andme jagamis- ja digitaristute** Euroopa ökosüsteemi loomiseks, sh toetades koostalitlusvõimet ja standardimist ning edendades ELi piiriüleste rakenduste juurutamist;
  - i) rajada [...] **Euroopa** digitaalse innovatsiooni keskused **ja nende võrgustik** ning neid tugevdada.
2. **Selle erieesmärgi [...] raames võetavad meetmed rakendatakse otsese juhtimise kaudu, välja arvatud segarahastamistoimingute puhul.**

Artikkel 9

Eelarve

1. Programmi rakendamise rahastamispakett aastatel 2021–2027 on [jooksevhindades 9 194 000 000 eurot].
2. Nimetatud summa orienteeriv jaotus on järgmine:
  - a) [...] [2 698 240 000 eurot] erieesmärgiks 1 „Kõrgjõudlusega andmetöötlus“
  - b) [...] [2 498 369 000 eurot] erieesmärgiks 2 „Tehisintellekt“
  - c) [...] [1 998 696 000 eurot] erieesmärgiks 3 „Küberturvalisus ja usaldus“
  - d) [...] [699 543 000 eurot] erieesmärgiks 4 „Kõrgema taseme digioskused“
  - e) [...] [1 299 152 000 eurot] erieesmärgiks 5 „Juurutamine, digivõimekuse parim kasutamine ja koostalitlusvõime“.

3. Lõikes 1 nimetatud summat võib kasutada **ka** programmi rakendamiseks antava tehnilise ja haldusabi jaoks, näiteks ettevalmistusteks, järelevalveks, kontrolliks, auditeerimiseks ja hindamiseks, sealhulgas ettevõtte infotehnoloogiasüsteemide jaoks.
4. Pikemalt kui ühe eelarveaasta vältel toimuvate tegevustega kaasnevad eelarvelised kulukohustused võib jagada aastasteks osamakseteks mitmele aastale.
5. Vahendid, mis on liikmesriikidele eraldatud eelarve jagatud täitmise korras **ja on vastavalt { [...] ühissätete määruse artiklile 21 [...] } ülekantavad**, võib liikmesriikide palvel kanda üle programmile, **eelkõige selleks, et täiendada meetmele antud toetuseid kuni 100 % rahastamiskõlblikest kuludest, kui see on võimalik**. Komisjon haldab neid vahendeid otseselt finantsmääruse artikli 62 lõike 1 punkti a alusel või kaudselt kõnealuse artikli punkti c alusel. [...] Nende vahendite kasutamisel peetakse silmas **üksnes** asjaomase liikmesriigi huve.
6. Ilma et see piiraks finantsmääruse kohaldamist, võivad esimesse tööprogrammi lisatud projektidest tulenevate meetmete kulutused olla rahastamiskõlblikud alates 1. jaanuarist 2021.

[Artikkel 10

Programmiga ühinenud kolmandad riigid

Programmis võivad osaleda

1. Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni (EFTA) liikmed, kes on ühtlasi Euroopa Majanduspiirkonna liikmed, vastavalt Euroopa Majanduspiirkonna lepingus sätestatud tingimustele;
2. ühinevad riigid, kandidaatriigid ja potentsiaalsed kandidaadid vastavalt nende liidu programmides osalemise üldpõhimõtetele ja üldtingimustele, mis on sätestatud vastavates raamlepingutes ja assotsiatsiooninõukogu otsustes või muudes samalaadsetes kokkulepetes, ning vastavalt eritingimustele, mis on sätestatud liidu ja nende vahelistes lepingutes;
3. Euroopa naabruspoliitika alla kuuluvad riigid vastavalt nende riikide liidu programmides osalemise üldpõhimõtetele ja üldtingimustele, mis on sätestatud vastavates raamlepingutes ja assotsiatsiooninõukogu otsustes või muudes samalaadsetes kokkulepetes; ning vastavalt eritingimustele, mis on sätestatud liidu ja nende riikide vahelistes lepingutes;
4. [...]Kolmandad riigid vastavalt tingimustele, mis on sätestatud konkreetses lepingus, mis käsitleb kolmanda riigi osalemist liidu programmis, tingimusel et:
  - leping tagab õiglase tasakaalu liidu programmides osaleva kolmanda riigi antava panuse ja saadava kasu vahel;
  - lepingus on sätestatud programmides osalemise tingimused, sealhulgas üksikute programmide rahaliste osamaksete arvutamine ja nende halduskulusid. Need osamaksed loetakse vastavalt [uue finantsmääruse] [artikli 21 lõikele 5] sihtotstarbeliseks tuluks;
  - leping ei anna kolmandale riigile seoses programmiga otsustusõigust;
  - lepinguga on tagatud liidu õigus tagada usaldusväärne finantsjuhtimine ja kaitsta oma finantshuve.]

Artikkel 11

Rahvusvaheline koostöö

1. Liit võib teha koostööd artiklis 10 nimetatud kolmandate riikidega, muude kolmandate riikide ja neis riikides asutatud rahvusvaheline organisatsioonide ja asutustega, seda eeskätt ELi ja Vahemere piirkonna partnerluse ja idapartnerluse raames, ning naaberriikidega, eeskätt Lääne-Balkani ja Musta mere piirkonna riikidega. Programmist ei kaeta selle koostööga seotud kulusid, ilma et see piiraks artikli [...] 19 [...] kohaldamist.
2. **Erieesmärgi 1 „Kõrgjõudlusega andmetöötlus“, erieesmärgi 2 „Tehisintellekt“ ja erieesmärgi 3 „Küberturvalisus ja usaldus“** raames lõikes 1 nimetatud kolmandate riikide ja organisatsioonidega tehtava koostöö suhtes kohaldatakse [...] artiklit 12.

Artikkel 12

Julgeolek

- [...]1. Programmi raames võetavad meetmed peavad olema kooskõlas kohaldatavate julgeolekunormidega ning eeskätt normidega, mis käsitlevad salastatud teabe kaitset loata avalikustamise eest, muu hulgas tuleb järgida kõiki asjaomaseid riigi ja liidu õigusnorme. Väljaspool liitu võetavate meetmete puhul, **kui kasutatakse ja/või luuakse salastatud teavet**, peab lisaks eespool nimetatud nõuete täitmisele olema sõlmitud julgeolekuleping liidu ja selle kolmanda riigi vahel, kus tegevus toimub.
- [...]2. Vajaduse korral kaasneb ettepanekute ja hangetega julgeolekualane enesehindamine, mille käigus tehakse kindlaks võimalikud julgeolekuküsimused ja kirjeldatakse, kuidas need küsimused lahendatakse, et täita asjaomaseid riigi ja liidu õigusnorme.
- [...]3. Vajaduse korral teostab komisjon või rahastamisasutus julgeolekukontrolli selliste ettepanekute puhul, millega seoses ilmnevad julgeolekuküsimused.
- [...]4. Vajaduse korral peavad meetmed olema kooskõlas komisjoni otsusega (EL, Euratom) 2015/444³⁹ ja selle rakenduseeskirjadega.

---

³⁹ Komisjoni 13. märtsi 2015. aasta otsus (EL, Euratom) 2015/444 ELi salastatud teabe kaitseks vajalike julgeolekunormide kohta (ELT L 72, 17.3.2015, lk 53).

- [...]5. Tööprogrammis võidakse sätestada, et assotsieerunud riikides asutatud juriidilistel isikutel ning ELis asutatud, aga kolmandatest riikidest juhitud juriidilistel isikutel ei ole **nõuetekohaselt põhjendatud** julgeolekukaalutlustel õigust osaleda kõigis või mõnedes erieesmärkide **1, 2 ja 3** meetmetes. Sellistel juhtudel on konkursikutsetel ja pakkumiskutsetel osalejate ring piiratud isikutega, kes on asutatud liikmesriigis või kes loetakse liikmesriigis asutatuks ja keda juhib liikmesriik ja/või liikmesriigi kodanikud. **Assotsieerunud riikides asutatud juriidiliste isikute osalemise piiramine peab toimuma kooskõlas asjaomaste lepingute tingimustega.**

Artikkel 13

Koostoime muude liidu programmidega

1. Programm on üles ehitatud selliselt, et tema rakendamisel tekiks III lisas täpsemalt kirjeldatud koostoime muude liidu rahastamisprogrammidega, seda eeskätt ELi programmidest täiendavate rahaliste vahendite saamise korra kaudu, kui juhtimiskorraldus seda lubab; rahastamine võib toimuda järgemööda, vaheldumisi või vahendite ühendamise, sh meetmete ühisrahastamise teel.
2. **Komisjon tagab koostöös liikmesriikidega programmi üldise järjepidevuse asjaomaste poliitikameetmete ja liidu programmidega ja nende vastastikuse täiendavuse. Selleks soodustab komisjon** asjaomaste ametivõimude vahelise koordineerimise jaoks [...] vajalike mehhanismide **loomist** ning **loob** vajalikud seirevahendid, et tagada süstemaatiline koostoime käesoleva programmi ja kõigi asjaomaste ELi rahastamisvahendite vahel. Kehtestatava korra abil püütakse vältida topelttööd ja saavutada kulutuste võimalikult suur mõju.

Artikkel 14

Rahastamise rakendamine ja vormid

1. Programmi rakendatakse eelarve otsese täitmise korras vastavalt finantsmäärusele või eelarve kaudse täitmise korras koostöös finantsmääruse artikli 62 lõike 1 punktis c [...] osutatud asutustega **kooskõlas artiklitega 4–8**. [...] Rahastamisasutused võivad kalduda kõrvale käesolevas määruses sätestatud osalemise ja levitamise õigusnormidest ainult siis, kui see on ette nähtud rahastamisasutuse loomise ja/või sellele asutusele eelarve täitmise alaste ülesannete usaldamise alusaktis või, kui tegemist on finantsmääruse artikli 62 lõike 1 punkti c alapunktide ii, iii või v kohase rahastamisasutusega, siis juhul, kui see on sätestatud rahalist osalust käsitlevas lepingus ja seda on vaja nende tegevusega seotud spetsiifiliste vajaduste või meetme olemuse tõttu.
2. Programmist võib rahastamist pakkuda ükskõik millises finantsmääruse kohases vormis, sealhulgas eelkõige hangetena, aga ka toetuste ja auhindadena. Rahastamine võib toimuda ka segarahastamistoimingutes kasutatavate rahastamisvahendite kaudu.
3. Riski, mis on seotud toetusesaajale määratud vahendite tagasinõudmisega, võib katta vastastikuse kindlustusmehhanismi osamaksetega ning neid osamakseid käsitatakse piisava tagatisena finantsmääruse tähenduses. Kohaldatakse {määruse XXX tagatisfondi määruse õigusjärglane artikli X} sätteid.

Artikkel 15

Euroopa partnerlused

Programmi võib rakendada Euroopa partnerluste kaudu, **mis on loodud [strateegilise plaanamise protsessis Euroopa Komisjoni ja liikmesriikide vahel] vastavalt [Euroopa horisondi määrusele]**. Eeskätt võib see hõlmata toetusi ELi toimimise lepingu artikli 187 alusel loodud olemasolevatele või uutele ühisettevõttena tegutsevatele avaliku ja erasektori partnerlustele. Selliste osaluste suhtes kohaldatakse [Euroopa horisondi määrus, viide lisatakse] Euroopa partnerluste kohta käivaid sätteid.

Artikkel 16

Euroopa digitaalse innovatsiooni keskused

1. Programmi rakendamise esimese aasta jooksul luuakse **Euroopa** digitaalse innovatsiooni keskuste esialgne võrk.
2. Lõikes 1 nimetatud võrgu loomiseks nimetab iga liimesriik [...] **oma siseriikliku menetluse kohaselt kandidaadid**, lähtudes järgmistest kriteeriumidest:
  - a) **artikli 16 lõikes 6 kindlaks määratud Euroopa** digitaalse innovatsiooni keskuste ülesannetega seotud sobivad pädevused **ja pädevused ühes või mitmes artikli 3 lõikes 2 kindlaks määratud valdkonnas**;
  - b) sobiv juhtimisvõimekus, personal ja taristu, **mis on vajalikud, et täita artikli 16 lõikes 6 kindlaks määratud ülesandeid**;
  - c) tegevuslikud ja õiguslikud vahendid liidu tasandil kehtestatud halduslike, lepinguliste ja finantsjuhtimise alaste õigusnormide kohaldamiseks;
  - d) piisav finantsiline **elujõulisus, mida vajaduse korral demonstreerivad** tagatised, mille annab eelistatavalt riigi ametiasutus ja mis vastavad liidu rahaliste vahendite sellisele tasemele, mille juhtimise ülesanne talle antakse.
3. Komisjon võtab vastu otsuse nende üksuste valimise kohta, kellest moodustatakse esialgne võrk [...] **vastavalt artikli 27a lõikes 2 osutatud menetlusele, võttes enne liikmesriigi territooriumil Euroopa digitaalse innovatsiooni keskuse valimist võimalikult suurel määral arvesse selle liikmesriigi arvamust**. Komisjon valib need üksused välja liikmesriikide nimetatud kandidaatide seast lõikes 2 loetletud kriteeriumide ja järgmiste täiendavate kriteeriumide põhjal:
  - a) esialgse võrgu rahastamiseks kasutatav eelarve;
  - b) vajadus tagada, et esialgne võrk kataks tööstuse ja avalikku huvi pakkuvate valdkondade vajadused ning oleks suure ja tasakaalustatud geograafilise ulatusega.

4. **Komisjon valib pärast avatud ja konkurentsipõhist protsessi ning iga liikmesriigi arvamust enne Euroopa digitaalse innovatsiooni keskuse valimist oma territooriumil võimalikult suurel määral arvesse võttes t[...]äiendavad Euroopa digitaalse innovatsiooni keskused vastavalt artikli 27a lõikes 2 osutatud menetlusele ning tagades, et hõlmatakse [...] lai geograafiline ala kogu Euroopas. Võrgu üksuste arv [...] vastab konkreetse liikmesriigi [...] nõudlusele keskuse teenuste järele ja iga liikmesriigi kohta on vähemalt üks Euroopa digitaalse innovatsiooni keskus. ELi äärepoolseimate piirkondade spetsiifiliste probleemidega tegelemiseks võidakse nimetada eraldi üksused, kes tegeleksid nende piirkondade vajadustega.**
- 4a. **Euroopa digitaalse innovatsiooni keskustel on oma [...] organisatoorse korralduse, koosseisu ja töömeetodite kindlaksmääramiseks suur üldine autonoomsus.**
- 5[...]. **Euroopa digitaalse innovatsiooni keskused [...] osalevad programmi rakendamises, täites liidu tööstuse, eriti VKEde ja keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjate ning avaliku sektori huvides järgmiseid ülesandeid:**
- a) **teadlikkuse suurendamine ja digitaaltehnoloogiale ülemineku alaste eriteadmiste, oskusteabe ja teenuste, kaasa arvatud testimis- ja eksperimenteerimisvahendite, otsene pakkumine või nendele juurdepääsu tagamine [...];**
  - b) teadmiste ja oskusteabe piirkondade vahel edasi andmise **soodustamine**, eeskätt seeläbi, et ühe piirkonna VKEd ja keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjad ühendatakse võrku teistes piirkondades tegutsevate **Euroopa** digitaalse innovatsiooni keskustega, mis on asjaomaste teenuste pakkumiseks kõige sobivamad;
  - c) **avaliku sektori** haldusasutustele, avaliku sektori organisatsioonidele, VKEdele ja keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjatele temaatiliste teenuste, [...] **eelkõige** teenuste, mis on seotud tehisintellekti, kõrgjõudlusega andmetöötluse ning küberturvalisuse ja usaldusega, **otsene osutamine või nendele juurdepääsu tagamine**. [...] **Euroopa** digitaalse innovatsiooni keskused võivad spetsialiseeruda konkreetsetele temaatilistele teenustele ega pea pakkuma kõiki käesolevas lõikes nimetatud temaatilisi teenuseid **või pakkuma neid teenuseid igat liiki üksustele; ning**
  - d) kolmandatele isikutele rahalise toetuse pakkumine erieesmärgi 4 „Kõrgema taseme digioskused“ raames.
- 6[...]. **Selle programmi raames rahastatakse [...] Euroopa digitaalse innovatsiooni keskusi [...] toetuste kaudu.**

II PEATÜKK

OSALEMISTINGIMUSED

Artikkel 17

Rahastamiskõlblikud meetmed

1. Rahastamiskõlblikud on üksnes meetmed, mis aitavad saavutada artiklis 3 ja artiklites 4–8 osutatud eesmärke.
2. Meetmete rahastamiskõlblikkuse kriteeriumid sätestatakse tööprogrammides.

Artikkel 18

Rahastamiskõlblikud üksused

1. [...]
- [...]1. Rahastamiskõlblikud on järgmised **juriidilised** üksused:
  - a) juriidilised isikud, kes on asutatud:
    - i) liikmesriigis või sellega seotud ülemeremaal või -territooriumil;
    - ii) programmiga ühinenud kolmandas riigis;
  - b) juriidiline isik, kes on loodud liidu õiguse alusel, või rahvusvaheline organisatsioon;
- [...]2. Juriidilised isikud, kes on asutatud kolmandas riigis, mis ei ole programmiga ühinenud, võivad erandkorras osaleda konkreetsetes meetmetes, kui see on vajalik programmi eesmärkide saavutamiseks. **Sellised isikud kannavad oma osalemise kulud ise, välja arvatud juhul, kui tööprogrammides on sätestatud teisiti.**
- [...]3. Füüsilised isikud ei ole rahastamiskõlblikud muudel juhtudel kui erieesmärgi 4 „Kõrgema taseme digioskused“ raames antavate toetuste puhul.

[...]4. Artiklis 23 osutatud tööprogrammiga võidakse ette näha, et julgeolekukaalutlustel või meetmete puhul, mis on otseselt seotud ELi strateegilise sõltumatusega, võivad osaleda ainult liikmesriikides asutatud toetusesaajad või toetusesaajad, kes on asutatud liikmesriikides või konkreetses assotsieerunud või kolmandates riikides. **Assotsieerunud riikides asutatud juriidiliste isikute osalemise piiramine peab toimuma kooskõlas asjaomaste lepingute tingimustega.**

6. [...]

[...] 5. Artiklis 23 osutatud tööprogrammis võib sätestada, et ettepanekuid võivad esitada üks või mitu liikmeriiki või rahvusvahelised organisatsioonid, ühissettevõtted või liikmesriikides asutatud avaliku sektori või eraettevõtted või organid asjaomase liikmesriigi nõusolekul.

III PEATÜKK

TOETUSED

Artikkel 19

Toetused

Programmi raames antakse ja hallatakse toetusi kooskõlas finantsmääruse VIII jaotisega.

Artikkel 20

Hindamiskriteeriumid

1. Hindamiskriteeriumid määratakse kindlaks tööprogrammides ja konkursikutsetes, võttes arvesse vähemalt järgmisi elemente:
  - a) meetme küpsus projekti väljatöötamisel;
  - b) kavandatava rakenduskava usaldusväärsus;
  - [...]
  - [...]c) vajadus saada üle finantstakistustest, näiteks turupoolse rahastamise puudumisest.[...]
2. [...] **Kui see on asjakohane, võetakse arvesse järgmisi elemente:**
  - [...] **a) liidu toetuse stimuleeriv mõju avaliku ja erasektori investeeringutele;**
  - b) [...] [...] eeldatav majanduslik, sotsiaalne, kliima- ja keskkonnamõju[...];**
  - [...] **c) [...] juurdepääsetavus ja vastavatele teenustele juurdepääsu hõlpsus;**
  - [...] **d) [...] üleeuroopaline ulatus;**
  - [...] **e) [...] tasakaalustatud geograafiline jaotus kogu liidu piires [...] , [...] ;**
  - [...] **f) [...] pikaajalise jätkusuutlikkuse kava olemasolu;**
  - [...] **g) [...] sünergia ja täiendavus seoses muude liidu programmidega.**

Artikkel 20a

Hindamine

Kooskõlas finantsmääruse artikliga 150 hindab [...] toetuseavaldusi hindamiskomisjon, mis võib täielikult või osaliselt koosneda sõltumatutest välisekspertidest.

IV PEATÜKK

SEGARAHASTAMISTOIMINGUD JA MUU KOMBINEERITUD RAHASTAMINE

Artikkel 21

Segarahastamistoimingud

Käesoleva programmi kohaselt otsustatud segarahastamistoimingud tehakse kooskõlas {InvestEU määruse} ja finantsmääruse X jaotisega.

Artikkel 22

Kumulatiivne, täiendav ja kombineeritud rahastamine

1. Meede, mis on saanud toetust mõne muu liidu programmi alusel, **kaasa arvatud vahendid, mille puhul toimub eelarve täitmine koostöös liikmesriikidega**, võib saada toetust ka käesoleva programmi alusel, tingimusel, et neist toetustest ei kaeta samu kulusid. Iga meetet toetava liidu programmi reegleid kohaldatakse sellest programmist meetme jaoks antud toetuse suhtes. Kumulatiivse rahastamise maht ei tohi ületada meetme rahastamiskõlblike kulude kogusummat ning liidu eri programmide antava toetuse võib arvutada proportsionaalselt kooskõlas toetuse tingimusi käsitlevate dokumentidega.
- [2. Meetmetele, mis on saanud kvaliteedimärgise või mis vastavad järgmistele kumulatiivsetele [...] tingimustele:
  - a) neid on hinnatud programmi kohase projektikonkursi raames;
  - b) nad vastavad selle projektikonkursi kvaliteedi miinimumnõuetele;
  - c) neid ei saa selle projektikonkursi alusel rahastada eelarvepiirangute tõttu,võivad saada toetust Euroopa Regionaalarengu Fondist, [...] Euroopa Sotsiaalfondist või Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist vastavalt määruse (EL) XX [ühisätete määrus] artikli [67] lõikele 5 ja määruse (EL) XX [ühise põllumajanduspoliitika rahastamine, haldamine ja seire] artiklile [8], tingimusel et sellised meetmed on kooskõlas asjaomase programmi eesmärkidega. Kohaldatakse selle fondi reegleid, kes toetust annab [...] .]

V PEATÜKK

PROGRAMMITÖÖ, JÄRELEVALVE, HINDAMINE JA KONTROLL

Artikkel 23

Tööprogrammid

1. Programmi rakendatakse finantsmääruse artiklis 110 osutatud tööprogrammide kaudu.
2. Need tööprogrammid võetakse vastu mitmeaastaste programmidenä [...], **mis hõlmavad üht või mitut erieesmärki**. Kui see on põhjendatud konkreetsete rakendamisega seotud vajaduste tõttu, võib tööprogrammid vastu võtta ka aastaste programmidenä [...].
3. Esimesed mitmeaastased tööprogrammid keskenduvad 1. lisa loetletud tegevustele ning **nendes** tuleb tagada, et toetatavad meetmed ei tõrju välja erasektoripoolset rahastamist. Järgmised tööprogrammid võivad sisaldada **selles** lisa nimetatata tegevusi, tingimusel et need on kooskõlas käesoleva määruse artiklites 4–8 sätestatud eesmärkidega.
4. Tööprogrammis esitatakse vajaduse korral segarahastamistoimingute jaoks ette nähtud kogusumma.
5. **Tööprogrammid erieesmärgi [...] 2 „Tehisintellekt“, erieesmärgi 4 „Kõrgema taseme digioskused“ ja erieesmärgi 5 „Juurutamine, digivõimekuse parim kasutamine ja koostalitlusvõime“ jaoks ning tööprogrammid erieesmärgi 1 „Kõrgjõudlusega andmetöötlus“ ja erieesmärgi 3 „Küberturvalisus ja usaldus“ kohaste võimalike muude otsese juhtimise alla kuuluvate meetmete jaoks võtab vastu komisjon rakendusaktidega. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 27a lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.**

Artikkel 24

Järelevalve ja aruandlus

1. Näitajad, mille abil teostatakse programmi rakendamisel ja artiklis 3 sätestatud üld- ja erieesmärkide saavutamisel tehtud edusammude järelevalvet, on esitatud II lisas.
2. Et tagada programmi eesmärkide saavutamisel tehtud edusammude tulemuslik hindamine, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 27 vastu delegeeritud õigusakte II lisa muutmise kohta, et vajaduse korral näitajad läbi vaadata või neid täiendada ning täiendada käesolevat määrust järelevalve- ja hindamisraamistiku loomist käsitlevate sätetega.
3. Tulemusaruannete süsteem peab tagama, et programmi rakendamise ja tulemuste järelevalveks vajalikke andmeid kogutakse tõhusalt, tulemuslikult ja õigeaegselt. Selleks kehtestatakse liidu rahaliste vahendite saajatele ja liikmesriikidele proportsionaalsed aruandlusnõuded.
4. Maksimaalselt tuleb ära kasutada ELi ametlikku statistikat, näiteks IKT valdkonna korrapäraseid statistilisi uuringuid. Riikide statistikaametitega konsulteeritakse ja nad kaasatakse koos Eurostatiga programmi rakendamise ja digitehnoloogiale üleminekul tehtud edusammude järelevalveks kasutatavate statistiliste näitajate esialgsesse kavandamisse ja sellele järgnevasse arendamisse.

Artikkel 25

Programmi [...]hindamine

1. Hindamised toimuvad piisavalt aegsasti, et nende tulemusi saaks kasutada otsustamisprotsessis.
2. Programmi vahehindamine toimub siis, kui programmi rakendamise kohta on saanud kättesaadavaks piisavalt teavet, ent mitte hiljem kui neli aastat pärast programmi rakendamise algust. **Vahehindamise põhjal kohandatakse vastavalt vajadusele programmi rakendamist, võttes arvesse ka asjakohaseid uusi tehnoloogilisi arenguid.**
3. Programmi rakendamise lõpus, ent mitte hiljem kui neli aastat pärast artiklis 1 nimetatud ajavahemikku lõppu, viib komisjon läbi programmi lõpphindamise.

4. Hindamisaruannete süsteemiga tuleb tagada, et liidu vahendite saajad koguvad programmi hindamiseks vajalikke andmeid tõhusalt, tulemuslikult ja õigeaegselt ning piisavalt detailselt.
5. Komisjon edastab hindamiste tulemused koos oma tähelepanekutega Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele.

Artikkel 26

Auditid

1. Auditid liidu rahalise toetuse kasutamise kohta, mille on teinud isikud või üksused, sh muud kui need, kes on saanud selleks volitused liidu institutsioonidelt või asutustelt, on aluseks finantsmääruse artikli 127 kohasele üldisele kindlusele.
2. Kontrollisüsteemiga tagatakse asjakohane tasakaal usalduse ja kontrolli vahel; seejuures võetakse arvesse kontrollimise haldus- ja muid kulusid kõikidel tasanditel.
3. Kulude auditeerimine toimub järjepideval viisil ning säästlikkuse, tulemuslikkuse ja tõhususe põhimõtteid järgides.
4. Kontrollisüsteemi ühe osa moodustav auditistrateegia, mille aluseks võib olla kulude representatiivse valimi finantsaudit. Sellist representatiivset valimit täiendatakse kulutustega seotud riskide hindamisel põhineva valikuga.
5. Meetmete puhul, mida rahastatakse kumulatiivselt mitmest liidu programmist, viiakse läbi üksainus audit, mis hõlmab kõiki asjaomaseid programme ja neist igäühe puhul kohaldatavaid eeskirju.

Artikkel 27

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artiklis 24 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile kuni 31. detsembrini 2028.

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artiklis 24 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.
5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
6. Artikli 24 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub **üksnes** juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti Euroopa Parlamendile ja nõukogule teatavastegemist esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 27a

Komiteemenetlus

1. **Komisjoni abistab digitaalse Euroopa programmi koordineerimiskomitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.**
- [...]2. **Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.**

[Artikkel 28

Liidu finantshuvide kaitse

Kui kolmas riik osaleb programmis rahvusvahelise lepingu alusel tehtud otsuse või muu õigusliku vahendi kohaselt, annab see riik vastutavale eelarvevahendite käsutajale, Euroopa Pettustevastasele Ametile (OLAF) ning Euroopa Kontrollikoja vajalikud õigused ja juurdepääsu, et nad saaksid täielikult kasutada oma vastavaid volitusi. OLAFi puhul hõlmavad need õigused ka õigust toimetada juurdlusi, sealhulgas teha kohapealseid kontrolle ja inspekteerimisi, mis on ette nähtud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdlusi.]

VI PEATÜKK

ÜLEMINEKU- JA LÕPPSÄTTED

Artikkel 29

Teavitamine, teabevahetus, avalikustamine, toetus poliitikavaldkondadele ja tulemuste levitamine

1. Liidu rahaliste vahendite saajad tunnistavad liidu rahaliste vahendite päritolu ja tagavad selle nähtavuse (eriti meetmeid ja nende tulemusi reklaamides), andes eri sihtrühmadele, sealhulgas meediale ja üldsusele selle kohta sidusat, tulemuslikku ja proportsionaalset suunatud teavet.
2. Komisjon rakendab programmi ning selle meetmete ja tulemustega seotud teavitus- ja teabevahetusmeetmeid. Programmile eraldatud rahalised vahendid peavad ühtlasi aitama kaasa liidu poliitiliste prioriteetide tutvustamisele, niivõrd kui need on seotud artiklis 3 osutatud eesmärkidega.
3. Programmist toetatakse poliitikavaldkondade kujundamist, teavitustegevust, teadlikkuse suurendamist ja tegevuse tutvustamist ning edendatakse koostööd ja kogemuste vahetamist artiklites 4–8 nimetatud valdkondades.

Artikkel 30

Kehtetuks tunnistamine

[...] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2015. aasta otsus (EL) 2015/2240, millega luuakse Euroopa haldusasutuste, ettevõtete ja kodanike jaoks koostalitlusvõime alaste lahenduste ja ühiste raamistike programm (ISA2 programm) kui avaliku sektori ajakohastamise vahend, tunnistatakse kehtetuks alates 1. jaanuarist 2021.

Artikkel 31

Üleminekusätted

1. Käesolev määrus ei mõjuta asjaomaste meetmete jätkamist või muutmist kuni nende meetmete lõpetamiseni vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) nr 283/2014⁴⁰ ja otsusele (EL) 2015/2240⁴¹, mida kohaldatakse nende meetmete suhtes kuni nende lõpetamiseni.
2. Programmi rahastamispaketist võib katta ka tehnilise ja haldusabi kulud, mis on vajalikud selleks, et tagada üleminek programmi ning määruse (EL) nr 283/2014 ja otsuse 2015/2240⁴² alusel vastu võetud meetmete vahel.
3. Vajaduse korral võib kanda eelarvesse assigneeringuid ka pärast 2027. aastat, et katta artikli 9 lõikes 4 osutatud kulusid, selleks et oleks võimalik hallata meetmeid, mis ei ole 31. detsembriks 2027 veel lõpule viidud.

---

⁴⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2014. aasta määrus (EL) nr 283/2014, milles käsitletakse üleeuroopalisi telekommunikatsioonitaristu valdkonna võrke hõlmavaid suuniseid ja millega tunnistatakse kehtetuks otsus nr 1336/97/EÜ (ELT L 86, 21.3.2014, lk 14).

⁴¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2015. aasta otsus (EL) 2015/2240, millega luuakse Euroopa haldusasutuste, ettevõtete ja kodanike jaoks koostalitlusvõime alaste lahenduste ja ühiste raamistike programm (ISA2 programm) kui avaliku sektori ajakohastamise vahend.

⁴² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2015. aasta otsus (EL) 2015/2240, millega luuakse Euroopa haldusasutuste, ettevõtete ja kodanike jaoks koostalitlusvõime alaste lahenduste ja ühiste raamistike programm (ISA2 programm) kui avaliku sektori ajakohastamise vahend.

Artikkel 32

Jõustumine

[...] Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

*Euroopa Parlamendi nimel
president*

*Nõukogu nimel
eesistuja*

1. LISA

TEGEVUSED

Programmi tehniline kirjeldus: tegevuste esialgne ulatus

Programmi esialgsed tegevused viiakse ellu kooskõlas järgmiste tehniliste kirjeldustega.

Erieesmärk nr 1. Kõrgjõudlusega andmetöötlus

Programmiga rakendatakse Euroopa kõrgjõudlusega andmetöötluse strateegiat, toetades täielikku ELi ökosüsteemi, mis pakub Euroopale maailmas konkureerimiseks vajalikku kõrgjõudlusega andmetöötluse ja andevaldkonna suutlikkust. Strateegia eesmärk on juurutada aastateks 2022/2023 eksatasandi jõudlusega tippasemel superarvuti- ja andmetöötlustaristu ning aastateks 2026/27 eksatasandijärgsed võimalused. See tagaks ELile sõltumatu ja konkurentsivõimelise kõrgjõudlusega andmetöötluse tehnoloogia, et saavutada kõrgjõudlusega andmetöötluse rakenduste tippase ja laiendada kõrgjõudlusega andmetöötluse kättesaadavust ja kasutamist.

Esialgsed tegevused hõlmavad järgmist:

1. Ühine hankeraamistik, mis võimaldab võtta ühise kavandamise lähenemisviisi tippasemel kõrgjõudlusega andmetöötluse, sh eksatasandi kõrgjõudlusega andmetöötluse (**jõudlus teha 10 astmes 18 tehet sekundis**), superandmetöötluse ja andmetaristu integreeritud võrgustiku omandamiseks. See tehakse **hõlpsasti [...]** kättesaadavaks avaliku ja erasektori kasutajatele, eriti VKEdele, olenemata sellest, millises liikmesriigis nad asuvad, ning avaliku sektori vahenditest rahastatava teadustöö [...] raames kooskõlas {määrusega, millega asutatakse Euroopa kõrgjõudlusega andmetöötluse ühisettevõtte}.
2. Ühine hankeraamistik eksatasandijärgse (**jõudlus teha 10 astmes 21 tehet sekundis**) superandmetöötluse taristu jaoks, kaasa arvatud kvantarvutuse tehnoloogiatega integreerimiseks.
3. ELi tasandi koordineerimine ja piisavad rahalised vahendid, et toetada sellise taristu arendamist, hankeid ja tööd.
4. Liikmesriikide kõrgjõudlusega andmetöötluse ja andmetöötlusvõimekuse võrku ühendamine ning toetus liikmesriikidele, kes soovivad uuendada oma kõrgjõudlusega andmetöötluse suutlikkust või omanda uusi võimekusi.
5. Kõrgjõudlusega andmetöötluse pädevuskeskuste võrku ühendamine; iga liikmesriigi kohta **vähemalt** üks keskus, mis on seotud selle riigi superandmetöötluskeskusega, et pakkuda kõrgjõudlusega andmetöötluse teenuseid tööstusele (eeskätt VKEdele), teadusringkondadele ja riigiasutustele.
6. Kasutusvalmis/töövalmis tehnoloogia juurutamine: teadustegevuse ja innovatsiooni tulemusena pakutav superandmetöötlus kui teenus, et luua Euroopa integreeritud kõrgjõudlusega andmetöötluse ökosüsteem, mis hõlmaks teaduse ja tööstuse väärtusahela kõiki osi (riistvara, tarkvara, rakendused, teenused, ühendused ja kõrgema taseme digioskused).

Erieesmärk nr 2. Tehisintellekt

Programmiga luuakse ja tugevdatakse Euroopa tehisintellektialaseid tuumvõimekusi, sh andmeressursid ja algoritmiteegid, ning tehakse need kättesaadavaks kõigile ettevõtjatele ja haldusasutustele; samuti tugevdatakse liikmesriikides olemas olevate **ja uute** tehisintellekti testimise ja sellega eksperimenteerimise võimalusi ja ühendatakse need võrku.

Esialgsed tegevused hõlmavad järgmist:

1. Ühtsete Euroopa andmeruumide loomine, kuhu koondatakse kogu Euroopast avalik teave, **kaasa arvatud avaliku sektori valduses oleva teabe taaskasutamisest saadud teave**, ja mida kasutatakse tehisintellekti lahenduste sisendandmete allikana. Andmeruumid oleksid avatud [...] avalikule ja erasektorile. Laialdasema kasutamise huvides tuleks andmeruumis olevad andmed teha [...] koostalitlusvõimeliseks, **eriti [...] andmevormingute kaudu, mis on avatud, masinloetavad, standardised ja dokumenteeritud**, nii avaliku ja erasektori vahelise suhtluse mõttes kui ka sektorite siseselt ja sektoriülevalt (semantiline koostalitlusvõime).
2. Kõigile **hõlpsasti ning õiglastel, mõistlikel ja mittediskrimineerivatel tingimustel** kättesaadavate Euroopa ühiste **algoritmiteekide** või algoritmiteekide rakendusliideste arendamine. Sedasi saaksid ettevõtjad ja avalik sektor leida ja kasutada nende vajadustele kõige paremini sobivaid lahendusi.
3. Koos liikmesriikidega tehtavad kaasinvesteeringud reaalsetes tingimustes toimuvate eksperimentide ja testide maailmatasemel võrdlusrajatistesse, mille keskmes on tehisintellekti rakenduste kasutamine elutähtsates sektorites nagu tervishoid, Maa ja keskkonnaseire, **transport ja** liikuvus, turvalisus, tootmine ja rahandus, aga ka muud avalikku huvi pakkuvad valdkonnad. Sellised rajatised peaksid olema avatud huvitatutele kõikjalt Euroopast ning nad tuleks ühendada digitaalse innovatsiooni keskuste võrguga. Rajatised peaksid olema varustatud **või ühendatud** suurte andmetöötlus- ja arvutusseadmete ning värskeima tehisintellektitehnoloogiaga, seda ka arenevates valdkondades, [...] **muu hulgas** neuromorfne andmetöötlus, süvaõpe ja robotika.

Erieesmärk nr 3. Küberturvalisus ja usaldus

Programmi kaudu innustatakse oluliste võimekuste **tugevdamist**, loomist **ja omandamist**, et kindlustada ELi digitaalajandust, -ühiskonda ja demokraatiat, tugevdades ELi küberturvalisustööstuse potentsiaali ja konkurentsivõimet ning parandades nii avaliku kui ka erasektori võimekust kaitsta Euroopa kodanikke ja ettevõtjaid küberohtude eest, muu hulgas toetatakse võrgu- ja infoturbe direktiivi rakendamist.

Selle eesmärgi esialgsed tegevused hõlmavad järgmist:

1. Koos liikmesriikidega tehtavad kaasinvesteeringud kõrgetasemelistesse küberturvalisuse seadmetesse, taristutesse ja oskusteabesse, mis on hädavajalikud, et kaitsta elutähtsaid taristuid ja digitaalset ühtset turgu laiemalt. See võib hõlmata investeeringuid küberturvalisuse ja küberruumi olukorrateadlikkusega seotud kvantvahenditesse ja andmeressurssidesse ning muudesse vahenditesse, mis antakse kogu Euroopas avaliku ja erasektori kasutusse.
2. Olemasoleva tehnoloogilise võimekuse suurendamine ja liikmesriikides asuvate pädevuskeskuste võrku ühendamine ning selle tagamine, et kõnealused võimekused vastavad avaliku sektori ja tööstuse vajadustele muu hulgas selliste toodete ja teenuste osas, mis tugevdavad küberturvalisust ja usaldust digitaalsel ühtsel turul.
3. **Tiiptasemel tõhusate** küberturvalisuse ja usalduse alaste lahenduste [...] laialdase kasutuselevõtu tagamine kõigis liikmesriikides. See hõlmab toodete [...] turbe ja ohutuse **suurendamist**, [...] **alates nende projekteerimisest kuni turustamiseni**.
4. Toetus küberturvalisuse alaste oskuste parandamisele näiteks küberturvalisuse alaste oskuste programmide vastavusseviimine, nende kohandamine vastavalt konkreetse sektori vajadustele ja suunatud erikursustele pääsemise hõlbustamine.

Erieesmärk nr 4. Kõrgema taseme digioskused

Programmiga toetatakse praeguste ja tulevaste töötajate lihtsat juurdepääsu kõrgema taseme digioskustele eeskätt kõrgjõudlusega andmetöötuse, tehisintellekti, **suurandmete analüüsi**, hajusraamatute (nt plokiahela) ja küberturvalisuse vallas; selleks pakutakse **muu hulgas** tudengitele, hiljuti kõrgkooli lõpetanutele ja [...] **antud hetkel töötavatele** töötajatele nende asukohast olenemata vahendeid selliste oskuste omandamiseks ja arendamiseks.

Esialgsete tegevused hõlmavad järgmist:

1. Juurdepääs töökohapõhisele õppele pädevuskeskustes ja kõrgetasemel **digitehnoloogiat** kasutavates ettevõtetes pakutava praktika kaudu.
2. Juurdepääs kõrgetasemel digitehnoloogia kursustele, mida pakuvad [...] **kõrgharidusasutused, teadusasutused ja tööstuse kutsetunnistuste väljastamisega tegelevad asutused**, koostöös programmis osalevate asutustega (teemade hulka kuuluvad **eeldatavalt** tehisintellekt, küberturvalisus, hajusraamatud (nt plokiahelad), kõrgjõudlusega andmetöötlus ja kvanttehnoloogia).
3. Osalemine lühiajalistel spetsialiseeritud kutsealastel koolitustel, mis on eelnevalt sertifitseeritud näiteks küberturvalisuse vallas.

Sekkumised keskenduvad [...] **kõrgtasemel** digioskustele, mis on seotud spetsiifiliste tehnoloogiatega.

Kõik sekkumised kavandatakse ja rakendatakse [...] **otsese juhtimise** kaudu. Artiklis 16 määratletud **Euroopa** digitaalse innovatsiooni keskused [...] **toimivad koolitusvõimaluste vahendajana, tehes koostööd haridus- ja koolitusteenuse osutajatega**.

Erieesmärk nr 5. Juurutamine, digivõimekuse parim kasutamine ja koostalitlusvõime

I. I. Avalikku huvi pakkuvate valdkondade digitehnoloogiale üleminekuga seotud esialgsed tegevused hõlmavad järgmist:

[...]

1. Avaliku halduse ajakohastamine:

- 1.1. Toetus liikmesriikidele Tallinna e-valitsemise deklaratsiooni põhimõtete rakendamisel kõigis poliitikavaldkondades; vajaduse korral vajalike registrite loomine ja nende omavaheline ühendamine täies vastavuses isikuandmete kaitse üldmäärusega.
- 1.2. Toetus piiriüleste digiteenuste taristu sidusa ökosüsteemi projekteerimisele, katsetamisele, juurutamisele, hooldamisele ja tutvustamisele ning otspunktidevaheliste sujuvate, turvaliste, koostalitlusvõimeliste, mitmekeelsete, piiriüleste või valdkondadevaheliste lahenduste ja ühisraamistike edendamine avalikus halduses. Siia hulka kuuluvad ka mõju ja kasulikkuse hindamise meetodikad.
- 1.3. Toetus olemasolevate ühiste spetsifikatsioonide ja standardite hindamisele, ajakohastamisele ja tutvustamisele ning uute ühiste spetsifikatsioonide, avatud spetsifikatsioonide ja standardite arendamisele, kehtestamisele ja tutvustamisele liidu standardimisplatvormide kaudu ning vastavalt vajadusele koostöös Euroopa või rahvusvaheliste standardiorganisatsioonidega.
- 1.4. Koostöö usaldusväärsete taristute Euroopa ökosüsteemi loomiseks, kasutades **võimaluse korral** hajuksraamatupõhiseid (nt ploki ahel) teenuseid ja rakendusi, sh koostalitlusvõime ja standardimise toetamine ning ELi piiriüleste rakenduste juurutamise edendamine.

2. Tervis⁴³

- 2.1. Selle tagamine, et ELi kodanikud **kontrollivad oma isikuandmeid ning et neil on juurdepääs oma terviseandmetele ning nad saavad neid turvaliselt üle riigipiiride jagada, kasutada ja hallata olenemata nende endi või andmete asukohast, kooskõlas kohaldatavate andmekaitsealaste õigusaktidega**. E-tervise digiteenuste taristu loomise lõpuleviimine ja selle laiendamine uute digiteenustega, **mis on seotud haiguste ennetamise, tervishoiu ja hooldusega [...], nende kasutuselevõtu toetamine, tuginedes [...] ELi meetmete ja liikmesriikide laialdasele toetusele, eriti e-tervise võrgustikus vastavalt direktiivi 2011/24/EL artiklile 14.**

---

⁴³ COM(2018) 233 (final), „Tervise- ja hooldusvaldkonna digiteerimise võimaldamine digitaalsel ühtsel turul: kodanike võimestamine ja tervema ühiskonna loomine“.

- 2.2. Paremate andmete kättesaadavaks tegemine teadusuuringute, haiguste ennetamise ning personaalse tervishoiu ja hoolduse jaoks. Selle tagamine, et Euroopa tervishoiuvaldkonna teaduritel ja meditsiinipraktikutel on juurdepääs piisavatele ressursidele (jagatud andmeruumid, **kaasa arvatud andmesalvestus ja -töötlus**, eksperditeadmised ja analüüsivõimalused). Eesmärk on tagada vähemalt 10 miljonist inimesest koosnev populatsioonipõhine kohort. [...]
- 2.3. Teha digitaalsed töövahendid kättesaadavaks kodanike võimestamise ja inimkeskse hoolduse jaoks, toetades innovatiivsete ja parimate tavade vahetamist digitervise, suutlikkuse suurendamise ja tehnilise abi vallas, eeskätt seoses küberturvalisuse, tehisintellekti ja kõrgjärgulusega andmetöötlusega.
3. Kohtusüsteem: sujuva ja turvalise piiriülese elektroonilise side võimaldamine kohtusüsteemis ning kohtute ja muude tsiviil- ja kriminaalõiguse valdkonna pädevate asutuste vahel. Kodanike, ettevõtjate, õiguspraktikute ja kohtusüsteemi liikmete juurdepääsu parandamine õigusemõistmisele, juriidilisele teabele ja menetlustele, kasutades semantilist koostalitlusvõimelisi ühendusi riikide andmebaaside ja registritega ning hõlbustades vaidluste kohtuvälist lahendamist internetis. Propageeritakse selliste innovatiivsete tehnoloogiate arendamist ja rakendamist [...] **õigusvaldkonna spetsialistide** jaoks, mis põhineksid **muu hulgas** tehisintellekti lahendustel ja mis tõenäoliselt optimeeriksid ja kiirendaksid menetlusi (näiteks nn õigustehnoloogia rakendused).
4. Transport, **liikuvus**, energeetika ja keskkond: juurutatakse detsentraliseeritud lahendusi ja infrastruktuure, mida on vaja selliste mastaapsete digirakenduste jaoks nagu **võrguühendusega automatiseeritud sõidukid, mehitamata õhusõidukid, arukad liikuvuse kontseptsioonid**, arukad linnad või arukad maapiirkonnad ning mis toetavad transpordi-, energia- ja keskkonnapoliitikat, **kooskõlas Euroopa ühendamise rahastu kohaste transpordi- ja energeetikasektorite digiülemineku alaste meetmetega**.
5. Haridus, [...] kultuur **ja meedia**: pakkuda Euroopas loovisikutele, [...] loometööstusele **ja kultuurisektorile** juurdepääsu uusimatele digitehnoloogiatele tehisintellektist kõrgtaseme arvutustehnikani. Kasutada Euroopa kultuuripärandit, **sealhulgas Europeanat**, et **toetada haridust ja teadusuuringuid ning** edendada kultuurilist mitmekesisust, sotsiaalset ühtekuuluvust ja Euroopa [...] **ühiskonda** [...]. Toetada digitehnoloogia kasutuselevõttu hariduses **ning ka eraallikate ja avaliku sektori poolt rahastatud kultuuriasutusi**.

[...]

6. **Muud tegevused, mis toetavad [...] digitaalset ühtset turgu [...], näiteks digikirjaoskuse ja meediapädevuse edendamine** ning alaealiste, lapsevanemate ja õpetajate teadlikkuse suurendamine ohtudest, millega alaealised võivad võrgukeskkonnas kokku puutuda, ning sellest, kuidas neid kaitsta, ning [...] **küberkiusamise ja laste seksuaalset kuritarvitamist kajastavate materjalide internetis levitamisega võitlemine, toetades üleeuroopalist turvalisema interneti keskuste võrgustikku; [...] tahtliku väärinfo levitamise avastamise ja sellega võitlemise meetmete edendamine, suurendades seega liidu üldist vastupanuvõimet; [...] digitaalsetel platvormidel põhineva majanduse ELi vaatluskeskuse ning uuringute ja teavitustegevuste toetamine.**

Punktides 1–[...]6 osutatud meetmeid võivad osaliselt toetada Euroopa digitaalse innovatsiooni keskused, kasutades samu võimekusi, mis on välja töötatud selleks, et abistada tööstuse üleminekut digitehnoloogiale (vt II punkt).

II. Tööstuse digitehnoloogiale üleminekuga seotud esialgsed tegevused

1. **Euroopa** digitaalse innovatsiooni keskuste võrgustiku [...] mastabeerimisele kaasa aitamine, et tagada kõigile ettevõtjatele, eriti VKEdele juurdepääs digivõimekustele kõigis ELi piirkondades. See hõlmab eelkõige järgmist:
  - 1.1. Juurdepääs ühtsele Euroopa andmeruumile, tehisintellektiplatvormidele ja Euroopa kõrgjõudlusega andmetöötluse vahenditele andmeanalüüsi ja arvutusmahukate rakenduste jaoks.
  - 1.2. Juurdepääs mastaapsetele tehisintellekti testimise vahenditele ja kõrgetasemelistele küberturvalisuse töövahenditele.
  - 1.3. Juurdepääs kõrgema taseme **digioskustele**.
2. Tegevusi koordineeritakse eeskätt programmist „Euroopa horisont“ toetatavate digitehnoloogia innovatsioonimeetmetega ja Euroopa Regionaalarengu Fondist **Euroopa** digitaalse innovatsiooni keskustesse tehtavate investeeringutega ning need täiendavad üksteist vastastikku. Turuleviimise toetusi võidakse pakkuda ka digitaalse Euroopa programmi raames kooskõlas riigiabi eeskirjadega. Digitehnoloogiale ülemineku edasiste sammude rahastamisvõimalusi toetatakse InvestEU süsteemi kasutatavate rahastamisvahendite abil.

LISA

Tulemusnäitajad

Erieesmärk 1 – „Kõrgjõudlusega andmetöötlus“

- 1.1 Ühiselt hangitud kõrgjõudlusega andmetöötluse taristute arv
- 1.2 Eksatasandi ja eksatasandijärgsete arvutite kasutamine kokku ja kasutamine eri sidusrühmade poolt (ülikoolid, VKEd jne)

Erieesmärk 2 – „Tehisintellekt“

- 2.1 Eksperimenteerimis- ja testimisrajatistesse investeeritud summa kokku
- 2.2 [...] **Käesolevas määruses käsitletavate meetmetega seotud Euroopa ühiste algoritmiteekide või algoritmiteekide rakendusliidest, ühtsete Euroopa andmeruumide ning eksperimentide ja testide rajatiste kasutamine [...].**

Erieesmärk 3 – „Küberturvalisus ja usaldus“

- 3.1 Ühiselt hangitud küberturvalisuse taristute ja/või töövahendite arv⁴⁴.
- 3.2 Nende kasutajate ja kasutajakogukondade arv, kes on saanud juurdepääsu Euroopa küberturvalisuse vahenditele.

---

⁴⁴ Vastuseks palvele esitada selgitusi võib seoses selle tulemuslikkuse näitajaga anda järgmised selgitused:
„Taristu“ tähendab üldjuhul uuringute ja eksperimentide taristut, nagu testimissüsteemid, küberpolügonid ja andmetöötlus-/kommunikatsiooniseadmed. See võib olla kas üksnes andmed ja/või tarkvara või hõlmata füüsilisi rajatisi.
„Vahendid“ tähendab üldjuhul füüsilist seadet ja/või tarkvara/algoritmi, mida kasutatakse IKT-süsteemide turvalisuse suurendamiseks. Näiteks sissetungi tuvastamise tarkvara või andmeressursid, mis võimaldavad saada olukorrateadlikkuse seoses elutähtsa taristuga. Pädevuskeskuse ettepanek võimaldab teha eri liiki hankeid, mitte üksnes ühishankeid, pädevuskeskusel kui liidu asutusel, muudel üksustel liidu toetuse abil või mitmel osalisel ühiselt.

Erieesmärk 4 – „Kõrgema taseme digioskused“

4.1 [...] **Kõrgema taseme digioskuste omandamiseks koolituse läbinud isikute arv.**

4.2 Nende ettevõtete, **eelkõige VKEde** arv, kellel on raskusi IKT-spetsialistide töölevõtmisega

Erieesmärk 5 – „Juurutamine, digivõimekuse parim kasutamine ja koostalitlusvõime“

5.1 Digitaalsete avalike teenuste kasutuselevõtt

5.2 Suure digimahukuse näitajaga ettevõtted

5.3 Riikliku koostalitlusvõime raamistiku vastavusse viimine Euroopa koostalitlusvõime raamistikuga

5.4 Euroopa digitaalse innovatsiooni keskuste teenuseid kasutanud ettevõtete ja [...] avaliku sektori asutuste [...] arv.

3. LISA

Koostoime muude liidu programmidega

[...]1. Koostoime programmiga „Euroopa horisont“:

- a) Kuigi mitu programmide „Digitaalne Euroopa“ ja „Euroopa horisont“ teemavaldkonda kattuvad, on toetatavad meetmed, nende eeldatavad väljundid ja sekkumisloogika erinevad ja üksteist täiendavad.
- b) Programmi „Euroopa horisont“ raames toetatakse laialdaselt teadusuuringuid, tehnika arendamist, demonstreerimist, katsetamist, kontseptsiooni tõendamist, testimist ja innovatsiooni, kaasa arvatud innovatiivsete digitehnoloogiate kommertskasutuse eelne juurutamine, kasutades selleks i) digivaldkonna ja tööstuse teemavaldkonna üleilmsete probleemide samba eraldi eelarvet, et arendada progressi võimaldavaid tehnoloogiaid (tehisintellekt ja robotika, järgmise põlvkonna internet, kõrgjõudlusega andmetöötlus ja suurandmed, olulised digitehnoloogiavaldkonnad); ii) e-taristute toetamist avatud teaduse samba raames; iii) digitaalsete aspektide integreerimist kõigi üleilmsete probleemide puhul (tervishoid, julgeolek, energeetika ja liikuvus, kliima jne); ning iv) toetust murranguliste uuenduste mastabeerimisele avatud innovatsiooni samba raames (neist paljud kombineerivad digitehnoloogiat füüsilise tehnoloogiaga).
- c) Digitaalse Euroopa programmi raames investeeritakse i) digitaalse suutlikkuse suurendamisse kõrgjõudlusega andmetöötluse, tehisintellekti, küberturvalisuse ja kõrgema taseme digioskuste vallas ning ii) ELi raamistikus toimuv digivõimekuste ja uusimate digitehnoloogiate juurutamine riikide ja piirkondade tasandil avalikku huvi pakkuvates valdkondades (nt tervishoid, avalik haldus, õigus ja haridus) või turutõrgetega valdkondades (nt ettevõtete, eriti väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete digitaliseerimine).
- d) Digitaalse Euroopa võimekused ja taristud tehakse kättesaadavaks teadus- ja innovatsioonikogukonnale, muu hulgas programmist „Euroopa horisont“ toetatavate tegevuste jaoks, sh testimine, eksperimenteerimine ja demonstratsioonid kõigis sektorites ja kõigil erialadel.
- e) Kui uudsete digitehnoloogiate arendamine programmi „Euroopa horisont“ raames edeneb, võetakse need tehnoloogiad järk-järgult kasutusele ja juurutatakse digitaalse Euroopa raames.
- f) Programmi „Euroopa horisont“ algatusi oskuste ja pädevuste õppekavade arendamiseks (kaasa arvatud õppekavad, mida pakutakse Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituudi digitehnoloogia teadmis- ja innovaatikakogukonna (KIC-Digital) ühistegevuskeskustes) täiendatakse digitaalse Euroopa programmist toetatava kõrgema taseme digioskuste suutlikkuse suurendamise kaudu.
- g) Paika pannakse programmitöö ja rakendamise jõulised koordineerimismehhanismid, mis viivad mõlema programmi menetlused võimalikult suures ulatuses omavahel vastavusse. Nende juhtimisstruktuurid hõlmavad kõiki asjaomaseid komisjoni talitusi.

[...]2. Koostoime ELi programmidega, mille eelarvet täidetakse koostöös liikmesriikidega (sh Euroopa Regionaalarengu Fond, Euroopa Sotsiaalfond+, Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfond ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfond), tagab järgmise:

- a) Sellistest liidu programmidest, mille eelarve täitmine toimub koostöös liikmesriikidega, ja digitaalse Euroopa programmist täiendava rahastuse kaasamise kokkuleppeid kasutatakse selleks, et toetada tegevusi, millega tagatakse ühendus aruka spetsialiseerumise vahel ja toetatakse Euroopa majanduse **ja ühiskonna** üleminekut digitehnoloogiale.
- b) ERDF aitab kaasa piirkondlike ja kohalike innovatsiooni ökosüsteemide arendamisele ja tugevdamisele, [...] tööstuse ümberkujundamisele **ning ühiskonna ja avaliku sektori asutuste digitehnoloogiale üleminekule, stimuleerides seega ka Tallinna e-valitsemise deklaratsiooni rakendamist**. See hõlmab toetust tööstuse digitaliseerimisele ning selle töö tulemuste kasutuselevõtule, aga ka uudsete tehnoloogiate ja innovatiivsete lahenduste kasutuselevõttu. [...] Digitaalne Euroopa programm täiendab ja toetab digivõimekuste riikidevahelist võrgustamist ja kaardistamist, et teha need kättesaadavaks VKEdele ning teha kõigis ELi piirkondades kättesaadavaks koostalitlusvõimelised IT-lahendused.

[...]3. Koostoime Euroopa ühendamise rahastuga tagab järgmise:

- a) Tulevane digitaalse Euroopa programm keskendub ulatuslikule digivõimekuse ja taristu loomisele kõrgjõudlusega andmetöötluse, tehisintellekti, küberturvalisuse ja kõrgema taseme digioskuste vallas, et tagada ELi raamistikus elutähtsate olemasolevate või testitud innovatiivsete digilahenduste laialdane kasutuselevõtt ja juurutamine avalikku huvi pakkuvates ja turutõrgetega valdkondades kogu Euroopas. Digitaalse Euroopa programmi rakendamine toimub peamiselt koos liikmesriikidega tehtavate koordineeritud ja strateegiliste investeeringute, eriti ühiste avalike hangete kaudu, mis on suunatud kogu Euroopas jagatavasse digivõimekusse ja kogu ELi hõlmavatesse meetmetesse, mis toetavad koostalitlusvõimet ja standardimist digitaalse ühtse turu osana.
- b) Digitaalse Euroopa programmi võimekused ja taristud tehakse kättesaadavaks uute innovatiivsete tehnoloogiate ja lahenduste juurutamiseks liikuvuse ja transpordi valdkonnas. Euroopa ühendamise rahastu toetab uute innovatiivsete tehnoloogiate ja lahenduste kasutuselevõttu ja juurutamist liikuvuse ja transpordi valdkonnas.
- c) Luuakse koordineerimismehhanismid, seda eelkõige asjakohaste juhtimisstruktuuride kaudu.

[...]4. Koostoime InvestEUga tagab järgmise:

- a) InvestEU fondi määruse raames pakutakse turupõhisel rahastamisel põhinevat toetust muu hulgas käesoleva programmi kohaste poliitikaeesmärkide saavutamiseks. Sellist turupõhist rahastamist võib kombineerida toetuste andmisega.
- b) Ettevõtjate juurdepääsu rahastamisvahenditele hõlbustab digitaalse innovatsiooni keskuste pakutav toetus.

[...]5. Koostoime Erasmusega tagab järgmise:

- a) Programmi raames toetatakse selliste tipp tehnoloogiate nagu tehisintellekti või kõrgjõudlusega andmetöötuse juurutamiseks vajalike kõrgema taseme digioskuste arendamist ja omandamist koostöös asjaomaste tööstusharudega.
- b) Erasmuse kõrgema taseme oskuste osa täiendab liikuvusalaste kogemustega digitaalse Euroopa programmi sekkumisi, mis puudutavad oskuste omandamist kõigis valdkondades ja kõigil tasemetel.

5a. Koostoime programmiga „Loov Euroopa“ tagab järgmise:

- a) **Programmi „Loov Euroopa“ alaprogramm MEDIA toetab algatusi, millel võib olla tõeline mõju sektoritele kogu Euroopas, aidates Euroopal kohaneda digitehnoloogiale üleminekuga.**
  - b) **Digitaalse Euroopa programm pakub muu hulgas Euroopas loovisikutele, loometööstusele ja kultuurisektorile juurdepääsu uusimatele digitehnoloogiatele tehisintellektist kõrgetaseme arvutustehnikani.**
- 6. Tuleb tagada sünergia muude pädevusi/oskusi käsitlevate ELi programmide ja algatustega.**